N°. 4. A°. 1862.

ZATURDAG 4 JANUARIJ.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

KONING KATOEN.

II.

Even als de Hertog van Normandië, werd Koning Katoen eerst Koning toen hij de zee overstak. Indië is zijn Vaderland.

Vroeger was linnen de heerschende dragt in Europa. De katoenen stoffen die men gebruikte werden grootendeels in Indië vervaardigd. De weinige wevers uit Lancashire, die zich zoo het ging schering en inslag van buitenslands verschaften, bragten zelf hun weefsel ter markt, en toen men fabriekmatig begon te werken, klaagden de Engelschen, dat zij het zonder bescherming niet tegen de Indische nijverheid konden uithouden.

Tot welk eene hoogte men het daar gebragt had, bewijst het moeslin van Dakka, zoo fijn geweven, dat het onzigtbaar werd op het natte gras, en een kleed uit deze stof door een ademtogt werd weggeblazen. Men vond toen (eerste helft der vorige eeuw) nog geen spoor van katoen-cultuur in Amerika. Een of ander negerslaaf plantte welligt enkele zaden van het gewas, dat hem aan zijn Vaderland herinnerde, en de schoone heester met zijne witgele bloesem en bevalligen zijdeachtigen zaadpluim, werd weldra een lieveling in de lusthoven van zijn meester. Niemand dacht er aan de plant op groote schaal te kweeken en er voordeel van te trekken.

Ten gevolge der uitvindingen van Arkwright en Watt (1770—1780) nam de katoen-manufactuur in Engeland plotseling eene ongekende vlugt, en weldra had eene nijverheid, die pas nog om bescherming smeekte, hare Indische mededingster te gronde gerigt, niettegenstaande deze door de nabijheid der grondstof en lage arbeidsloonen veel boven de Engelsche vooruit had.

De grondstof bleef Indië echter leveren, maar met al de wilskracht en ondernemingsgeest van een jeugdig volk greep Amerika de gelegenheid aan, en niettegenstaande bijna alle omstandigheden in het nadeel waren, behaalde men spoedig de glansrijkste overwinning.

Een uitheemsch gewas moest kunstig worden aangekweekt op groote schaal, terwijl het in Indië om zoo te zeggen in het wild groeide. Terwijl daar de weinig behoevende inlander met een gering loon tevreden was, moest de Amerikaan den duursten handenarbeid van allen bezigen. (Men weet dat slavenarbeid ook uit een geldelijk oogpunt de duurste is. Een koelie in de West werkt voor 50 cents daags. Men berekent den arbeid van een slaaf op een dollar, d. i. 5maal zooveel.)

De Indische katoen had hare markt. De Amerikaan moest zich met veel risico eene markt veroveren, zoo zelfs dat de eerste lading katoen, die nu 70 jaar geleden uit Amerika in Liverpool aankwam, in beslag werd genomen, omdat men niet gelooven kon dat zij Amerikaansch product was, en aan ontduiking dacht van het monopolie der Oost-Indische Compagnie (de Engelsche natuurlijk).

Toch overwon ook hier Westersche nijverheid de Oostersche, en zij dankte die overwinning vooreerst aan zorgvuldige cultuur der plant, zoodat de Amerikaansche katoen weldra in lengte van stapel de Indische ver achter zich liet, maar vooral door zorgvuldiger behandeling der vrucht, d. i. het zaadpluis. Men weet dat de katoen niets anders is dan de haartjes van het zaad der katoenstruik, een boompje dat eenigermate op onze bessenstruiken gelijkt. Naarmate deze haartjes kort of lang zijn, noemt men de katoen kort- of lang-stapelig. De katoen vertoont zich bij het openspringen der vrucht, die de grootte eener noot heeft, en een aantal zaden van de grootte eener erwt bevat. Het pluis wordt met een werktuig — het beste is hetgeen door Whitney in Amerika werd uitgevonden — van de zaden gescheiden, en zonder ons nu verder in de mysterien van het katoenpluizen te verdiepen, stellen wij als uitgemaakt vast, dat de Amerikanen het in de kunst der katoenzuivering het verst hebben gebragt, en dat King Cotton, die vroeger in Indië regeerde, zijn wereldheerschappij in Amerika grootendeels aan de volmaking van deze kunst heeft te danken.

En zou nu de oude Indische Monarch, geholpen door Westersch kapitaal en Westersche industrie, niet weer zijn vroegeren rang kunnen hernemen? Zou niet, want tot heden werd slechts van Engelsch Indië gesproken, Nederlands industrie en Nederlands kapitaal in eigen Kolonien eene cultuur kunnen scheppen, minstens aan die van Britsch-Indië gelijk, en die tevens het Vaderland den stapelhandel verzekerde van een allergewigtigst artikel?

BUITENLAND.

AMERIKA.

New-York 19 *december*. — De stoomboot Europa liep zondag 15 december te Halifax binnen, met Europesche nieuwstijdingen tot 2 december. Een vrij volledig overzigt van het gevoelen der Engelsche dagbladen over de zaak van Mason en Slidell, de gewigtige beslissing van de Britsche Regering, en het oordeel van de regtsgeleerden van de Kroon werd onmiddellijk per telegraaf naar New-York en Washington gezonden. Daar er zondags geen dagbladen verschijnen, werd het nieuws niet dadelijk algemeen bekend, maar waar men het vernam, veroorzaakte het de grootste ontroering, vooral omdat men uit de voorlaatste tijdingen met de Hansa niet had opgemaakt dat het geval tot moeijelijkheden met Engeland aanleiding geven zoude. Maandag ochtend, na het verschijnen der dagbladen, was alles echter in de grootste beweging. De tijdingen uit Engeland waren het onderwerp van alle gesprekken. Het denkbeeld van een oorlog met Engeland werd echter zoo ver mogelijk op den achtergrond geschoven; men scheen het er voor te houden dat de zaak op eene of andere wijze kon worden geschikt langs diplomatieken weg, zonder dat de commissarissen werden uitgeleverd. Omtrent dit laatste punt waren het publiek en de dagbladen eensgezind: de eer der Natie gedoogde onder geene omstandigheden uitlevering der gevangenen.

Op den volgenden dag was men reeds veel kalmer gestemd. Men begon te redeneren over de mogelijkheid, dat de heeren Mason en Slidell zouden worden uitgeleverd, en het gevoelen won veld, dat er geene oneer in kon zijn de gevangenen in vrijheid te stellen, wanneer de Amerikaansche Regering verkeerd gehandeld had, door ze uit eene Engelsche stoomboot te ligten. Had het Kabinet van Washington daarentegen gelijk, dan kon het de zaak met de Engelsche Regering bespreken, en zoo men niet tot eene schikking komen kon, de hulp van scheidsregters inroepen.

Laat op den avond van den 17den kwam de Europa, die met hevigen tegenwind te kampen had, van Halifax te Boston aan. Men vernam toen dat de Britsche oorlogssloep Rinaldo onmiddellijk na de aankomst der Europa de haven van Halifax had verlaten, en vermoedelijk naar den admiraal van het Engelsch eskader in de Noord-Amerikaansche wateren was gestoomd.

Kapitein Seymour, koerier van H. M. de Koningin, en de heer Cooke, koerier van onzen gezant in Londen, kwamen den 18den te New-York aan en vertrokken dadelijk per expres-trein naar Washington. De pakketten door de Europa aangebragt, werden dien morgen te New-York gedistribueerd, en de ochtendbladen sloegen over de zaak van de Trent een zoo gematigden toon aan, dat het verschil met de heftigheid der vorige weken ieder in het oog viel. Wat nog opmerkelijker was, geen enkel dagblad bevatte tijdingen uit Washington over het hangende geschil, iets wat in vergelijking met vroegere dagen een bijzonder ongewoon verschijnsel was. 's Avonds kreeg men van Portland per telegraaf berigten uit Engeland tot 6 december. De tijdingen omtrent de verbazende toebereidselen tot den oorlog daar te Lande, maakten diepen indruk en oefenden een zeer nadeeligen invloed uit op de geldmarkt.

Op den 19 bevatte de New-York Times het volgende telegram uit Washington:

„ Heden is een Kabinetsraad gehouden ter behandeling van de kwestie van Engeland; natuurlijk is dit nog slechts eene voorloopige discussie, daar het Kabinet nog niet bekend is met den inhoud der depêches."

Men was eenstemmig van oordeel, dat men zich op dit oogenblik niet door een oorlog met Engeland moest laten belemmeren in onderdrukking der rebellen.

Waarschijnlijk is het Kabinet ten volle overtuigd dat het geschreeuw om oorlog met Engeland slechts wordt aangeheven door degenen, die in het geheim de zaak der Zuidelijken toegedaan zijn. Het weet dat niets het Zuiden meer vertrouwen zou geven dan de tijding dat Engeland ter hulp snelt. Het gelooft niet geregtigd te zijn nieuw voedsel te geven aan den opstand, door zich een ander geschil op den hals te halen, dat niet slechts van vrij wat grooter beteekenis zoude zijn dan het tegenwoordige, maar de lasten, die nu reeds op de Noordelijke bevolking drukken, tienvoudig zoude verzwaren. Wat hier echter van zij — vervolgt de correspondent — ik heb de beste gronden voor de onderstelling, dat Engelands eischen op de meest verzoeningsgezinde wijze zullen worden ontvangen, en de lasterlijke geruchten, als zoude de heer Seward of eenig ander lid van het Kabinet elke gelegenheid tot een buitenlandschen krijg gretig aangrijpen, dus op de beste wijze zullen worden weêrlegd. Overigens herinnere men zich, dat de administratie door niets in deze zaak is gebonden. De President heeft in zijne boodschap van de San Jacinto niet gesproken, en wat de heer Gideon Welles in zijn rapport heeft gezegd is, even als zijn brief aan den kapitein der San Jacinto, eene ambtszaak, die het Kabinet als zoodanig niet aangaat. In elk geval echter kan men er gerust op gaan, dat het regt van onderzoek op zee, door Engeland tot heden tegen elken aanval verdedigd, ditmaal niet ongedeerd den strijd zal verlaten.

In het Congres is 16 december door den heer Vallandigham (Ohio) het voorstel gedaan, dat het Huis besluite, als zijne meening aan den President kennis te geven, dat hij pligtmatig handelen zal door het standpunt, waarop men zich tegenover de zaak van de Trent bevond, niet te verlaten, en dus de handelwijze van kapitein Wilkes goed te keuren, in spijt der vorderingen en bedreigingen van de Engelsche Regering. Met 109 tegen 16 stemmen werd echter besloten, dit voorstel eerst in handen te stellen der commissie voor buitenlandsche zaken.

In zijn nommer van den 17den had de New-York Herald weer een zijner gewone onruststokende artikelen, ten betooge dat zich in Amerika welligt voor 600 millioen dollars bezittingen van Franschen en Engelschen bevond, en de Regering in geval van oorlog niet beter doen kon dan zich die toe te eigenen.

Op eene vergadering der New-Yorksche bankiers is tegen alle verwachting besloten de betalingen in spetie niet te schorsen. Onder de gronden voor dit besluit komt onder anderen voor: „ Overwegende dat het hangende geschil waarschijnlijk langs diplomatieken weg of door arbitrage zal kunnen worden uitgemaakt, en de vrees van het tegendeel allezins voorbarig en ongegrond kan worden genoemd."

ENGELAND.

LONDEN 2 Januarij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Wat ik eergisteren schreef is, gelijk u per telegraaf bekend zal zijn, spoediger bevestigd dan ik zelf vermoedde, en wij vieren hier dus al een zeer gunstig begin van het Nieuwe-jaar, daar de tijdingen met de Africa medegebragt geheel beantwoorden aan de verwachtingen van ieder die het goed met beide Landen meent. Nog altijd moet men natuurlijk, wat de beslissing betreft, op latere berigten wachten, daar de depêche aan lord Lyons eerst den 22sten bij het Kabinet van Washington zal zijn ingediend. Niet onwaarschijnlijk zal het zelfde stoomschip, dat zulk eene verandering in de Amerikaansche gevoelens te weeg bragt — de Europa, die den 28sten Cape Race aandoet en 6 januarij hier aankomt, — het gewigtige nieuws medebrengen.

Intusschen is reeds de verandering in de publieke opinie, waarvan de telegrammen gewag maken, in een Land als Amerika, met vrije instellingen, en waar dus elke handeling der Regering in hooge mate afhankelijk is van het oordeel der Natie, van groot gewigt.

Daarbij komt nu nog de meening van den Minister van Finantien, die, zoo als u bekend is, op eene vergadering van kapitalisten verklaard heeft niet aan eene vredelievende oplossing van het geschil te twijfelen; eene verklaring, te merkwaardiger omdat hem toen de inhoud der depêche reeds officieel bekend kon zijn.

Eindelijk hecht men hier veel aan het besluit van het Congres, ten opzigte van het voorstel van den heer Vallandigham, als overtuigend bewijs dat de vergadering, die slechts veertien dagen geleden een votum van dankbetuiging aan kapitein Wilkes bragt, al het gewigt gevoelt, dat het besluit waartoe men haar wilde bewegen, in de veranderde omstandigheden hebben zoude. Blijkbaar wil men ditmaal niet praejudiciëren op de beraadslagingen van het Kabinet, dat geheel vrij moet worden gelaten, slechts het belang van den Staat in het oog te houden.

Omtrent de veranderde stemming ook hier te Lande kan ik u het volgende mededeelen. Gisteren is te Darlington een straat-spoorweg geopend: Op het dejeunèr, dat bij die gelegenheid werd gegeven, zeide de heer Frain, die het werk bestuurd heeft, dat hij geen oorlog tusschen Engeland en Amerika wenschte en al wat in zijn vermogen was doen zoude om dien te voorkomen. Vroeger had hij Engeland altijd in het ongelijk gesteld, maar hij had nu leeren inzien, dat Amerika volstrekt geen regt had, en hij was er stellig van overtuigd dat men de gevangenen zoude uitleveren.

Wat den heer Seward betreft: men had dien als Engelands vijand afgeschilderd, „ maar — zeide de heer Frain — ik ontken dat ten sterkste. Hij is een mijner vrienden, en toen hij zich in Europa bevond, heb ik hem voorgesteld aan den heer de Lamartine, en bij die gelegenheid van hem ten duidelijkste vernomen, dat hij jegens Engeland allervriendschappelijkst gezind is. Men zal stellig een hoffelijk antwoord krijgen. Het moge iets langer uitblijven dan men verwacht, maar tot oorlog komt het stellig niet."

Dit is nu natuurlijk slechts een gevoelen, eene opvatting van een persoon, maar uit deze en andere teekenen blijkt toch dat het tijdsverloop gunstig gewerkt heeft, en menigeen door nadenken tot kalmte is gekomen.

Met de Shannon zijn gisteren berigten ontvangen uit West-Indië, Mexico en de Stille Zuidzee.

Te Trinidad is door den gouverneur eene commissie benoemd, ten einde toebereidselen te maken voor de ontvangst van Prins Alfred. De bijdragen voor de aanstaande tentoonstelling in Londen zouden aldaar 30 en 31 december vóór de verzending worden tentoongesteld. Door deze artikelen hoopte men Engeland te kunnen bewijzen dat Trinidad eene gewigtige plaats kan beslaan onder de katoen-producerende Landen. Blijkens de laatste telling is de bevolking in 10 jaar met 14,829 zielen toegenomen.

Het Wetgevend Ligchaam van Barbadoes is den 3 november bijeen gekomen, en heeft den gouverneur tegen zijn aanstaand vertrek een adres van dankbetuiging voor zijne belangstelling gezonden. Overigens was er niets bijzonders voorgevallen.

Ook de tijdingen uit Demerary zijn van geen belang. De zaak met de Trent had er groote verontwaardiging verwekt en men was in gespannen verwachting omtrent de houding onzer Regering. De gele koorts was nog niet geheel geweken. Op Jamaica niets van belang gepasseerd.

Uit Valparaiso wordt gemeld, dat de handel er nog steeds in gedrukte stemming verkeert, hoewel overigens de staatkundige toestand van het Land veel beter is, daar de liberale Regering van Senor Perez het vertrouwen begint te winnen. Veertig mijlen bezuiden Valparaiso, bij Kaap San Antonio, is het Fransch transportschip la Ressource verbrijzeld; van de 600 opvarenden hebben slechts 6 of 7 er het leven afgebragt. De Duguay Trouin, die dadelijk naar de plaats van het ongeluk was gestevend (17 november), vond het schip reeds geheel onder water.

Te Cobija is 22 november ook eene Engelsche bark gestrand.

Van Bolivia vereemt men alles behalve bevredigende tijdingen. Men gelooft dat er spoedig nog meer bloed vergoten worden zal.

Uit Guayaquil niets bijzonders.

De vreemdelingen in Tumaco hebben zich tot de consuls van Panama gewend, ten einde hunne tusschenkomst te verzoeken bij het onregt, hen door de administratie van Arboleda aangedaan.

25 november is de blokkade-schooner van Nieuw-Grenada in de monding van de Charambe, Buenaventura, tegen de kust verbrijzeld, zoodat de blokkade is opgeheven. De Fransche brik Bazar werd opgebragt, terwijl zij eene poging waagde om de blokkade te ontsnappen.

Waarschijnlijk zal in Salvador een nieuw geschil uitbreken tusschen Kerk en Staat. Men verwacht dan de volkomen nederlaag der priesterpartij.

Ook uit de Kaap de Goede Hoop is gisteren berigt ontvangen, nadat de Norman door storm en tegenwind belet was op den gewonen datum hier te zijn.

Het staatkundig nieuws is van weinig aanbelang, en aan de grenzen staan de zaken beter dan vroeger. Men vreest volstrekt niet meer voor een oorlog tusschen Moshesh en den Vrijstaat. Het opperhoofd Kretie, dat in den laatsten tijd eenigzins onrustig was, wordt door politie te paard in ontzag gehouden. Ook het Gouvernement van Natal staat met zijn oorlogzuchtigen buurman Cetywayo op den besten voet. Kapitein Adam Kok en zijne Griquas zijn op reis naar hun nieuw territoir in Niemandsland.

In de Transvaalsche Republiek schijnt de toestand verwarder dan ooit. President Pretorius van den Vrijstaat legde er een bezoek af, maar tot heden heeft men niet vernomen wat daarvan de gevolgen zullen zijn.

Van de expeditie die naar de Zamberi vertrokken is heeft men geen tijding, maar eene week voor de Norman de Kaap verliet, waren mevrouw Livingstone, mej. Mackenzie, de zuster van den bisschop, verscheidene andere dames, in gezelschap van de missionarissen Burrup, Hawkins en van verscheidene andere personen, de expeditie nagereisd.

De zaken van den spoorweg zijn zoo goed als men dit verlangen kan, gevorderd, en ook met de werkzaamheden aan den zeebreker in de Tafelbaai, en die in de Algoa- en Mosselbaaijen, gaat het zeer goed.

De handelszaken waren gedurende deze maand zeer slap; men gevoelde zeer de behoefte aan meer kapitaal.

In eene correspondentie uit Turijn lees ik, dat Padre Passaglia binnen eenige dagen eene nieuwe brochure zal uitgeven. Het programma van zijn dagblad is reeds verschenen. Het zal ten titel voeren: Il Mediatore (de Middelaar). Men vreest echter dat hij een verkeerden weg inslaat. Zijne laatste geschriften zijn meer van staatkundigen dan van godsdienstigen aard, en juist aan zijn godsdienstigen zin heeft hij voor een groot deel zijne populariteit te danken.

— Gisteren werd hier, onder de leiding van den Lord Maire, eene voorloopige bijeenkomst gehouden, ter bespreking van het denkbeeld om eene openbare inschrijving te openen voor een gedenkteeken ter blijvende herinnering aan den naam en het karakter van den betreurden Prins Gemaal. De Lord Maire zeide hoe hij bereids de meening van verscheiden aanzienlijke bankiers en kooplieden, onderanderen van den baron Lionel Rothschild, van de heeren T. Baring en van de heeren Smith, Payne en Co., over dat bij hem opgekomen denkbeeld had ingewonnen, welke allen hunne groote ingenomenheid daarmede hadden betuigd, gelijk zulks gisteren ook in eene door hem belegde bijeenkomst der aldermen insgelijks geschied was. Dien ten gevolge heeft nu de Lord Maire, na voorloopige mededeeling van het plan aan den eersten minister, lord Palmerston, ten einde diens goedkeuring te erlangen, eene openbare vergadering tot genoemd doel uitgeschreven, die aanstaanden donderdag in de Egyptianhall gehouden wordt.

— De heer T. Price is tot luitenant-gouverneur van het eiland Dominica benoemd.

— De openbare inkomsten hebben in het den 31 december geëindigde vierendeeljaars £ 1,202,209 minder opgebragt dan in dezelfde drie maanden des vorigen jaars, terwijl de opbrengst over het geheele jaar £ 3,363,644 minder dan in het vorige bedragen heeft. De hoofdstukken die in het laatste kwartaal vermeerdering ondergingen, waren: de in- en uitgaande regten £ 286,000, de zegelregten £ 69,000, de posterijen £ 30,000, de Kroonlanden £ 5000 en de inkomsten van gemengden aard £ 63,000, en die welke vermindering ondergaan hebben: de accijnsen £ 463,000, de taksen £ 11,000 en de inkomsten-belasting £ 1,171,000.

— Het cijfer der gestorvenen in deze hoofdstad bedroeg in de laatstleden zaturdag geëindigde week 1148, derhalve nagenoeg 100 minder dan in de laatst vorige en 400 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. Onder de gestorvenen waren er 8 boven de 90 jaren, een waarvan zelfs den buitengemeen hoogen leeftijd van 99 jaren bereikt had.

In de vorige week werden hier 1523 kinderen,

namelijk 780 jongens en 743 meisjes, geboren, zijnde 124 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

— Aan de berigten uit Lissabon tot 27 december, langs den gewonen weg ontvangen, wordt nog het volgende ontleend, terwijl de mededeeling van het overige door de later ontvangen telegrafische depêches overtollig gemaakt is: De infant Dom Juan, die toen nog leefde, was kolonel der lansiers en bijzonder bemind bij het leger, zoodat men bij zijn gevreesd overlijden militaire demonstratiën duchtte. De hoofdstad verkeerde in voortdurende gisting, en in alle straten zag men sterke patrouilles voet- en paardenvolk kruisen. Op den Kersdag werden niet alleen de paleizen van graaf de Ponte, markies de Villada, graaf Thomar en anderen door het gepeupel aangevallen, maar graaf de Ponte zelfs op de straat hevig mishandeld, zoodat hij in zorgelijken toestand verkeerde. Allerlei duistere geruchten waren in omloop. Ofschoon de Ministers nog op hunne posten bleven, geloofden velen dat de tegenwoordige crisis te baat genomen zou worden om eene poging tot hun ontslag aan te wenden, hoewel de Cortes den 26 laatstleden een votum van vertrouwen aan het Ministerie uitgesproken en daaraan volkomen magt tot gestrenge handhaving der openbare rust verleend hebben. De Patriotische Vereeniging is op last der Regering ontbonden.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 Januarij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Zoo als ik u reeds gisteren mededeelde, heeft de Nieuwejaarsdag hier in de diplomatieke wereld niet veel merkwaardigs opgeleverd. En toch werd de receptie ten Hove met angstige verwachting te gemoet gezien. Sedert Keizer Napoleon III op den 1 januarij 1859 tot den Oostenrijkschen gezant von Hubner de weinige woorden rigtte, die de voorboden waren van den Italiaanschen oorlog, vraagt men zich altijd op Oudejaars-avond af, of ook de volgende ochtend niet de aankondiging van een nieuwen oorlog zal met zich brengen. Uit het u overgebragte antwoord des Keizers aan het Corps Diplomatiek, meent men vooral eene formele uitdrukking der hoop op het behoud van den vrede te mogen opmaken. In dien geest heeft men ook ter beurze de woorden des Keizers uitgelegd.

Aan den heer Troplong, voorzitter van den Senaat, gaf Z. M. het volgende antwoord:

„Ik ontvang steeds met genoegen van den Senaat de verzekering zijner gehechtheid, en ik reken op hem, om mij behulpzaam te zijn tot volmaking der Constitutie, met ongeschonden handhaving echter van de grondslagen waarop zij rust."

Hoogst waarschijnlijk zal graaf de Persigny niet zeer ingenomen zijn met deze woorden. 't Is dan ook opmerkelijk dat de Keizer geene gelegenheid ongebruikt laat, om te verklaren dat onze Constitutie vatbaar is voor wijzigingen en verbeteringen. Het is eene belofte welke hij dikwijls voor de toekomst herhaalt.

Hetgeen de Keizer tot het Wetgevend Ligchaam zeide — en dat de telegraaf u vermoedelijk, even als het bovenstaande en de toespraak tot de hooge geestelijkheid, wel vrij getrouw volgens het verslag van den Moniteur zal hebben kenbaar gemaakt — is niet veel meer dan een vervolg op het tot den Senaat gesprokene. Het Wetgevend Ligchaam moet de onlangs in de Constitutie gebragte wijzigingen beschouwen als een vernieuwd bewijs van 's Keizers volledig vertrouwen in de verlichte en vaderlandslievende gezindheid zijner leden.

De woorden tot de geestelijkheid gerigt, in antwoord op de wenschen van kardinaal Morlot, worden als de meest beteekenende aangemerkt. Men meent er eene juiste afbakening van de geestelijke en wereldlijke heerschappij in op te merken; tegenover de gebeden der geestelijken, geeft Z. M. de verzekering zijner bescherming.

Over het algemeen is de indruk van al het gesprokene hier zeer gunstig geweest, en meent men er eene vredelievende gezindheid in te mogen zien doorschemeren.

Behalve de berigten en redeneringen betrekkelijk het Amerikaansche conflict, zijn de buitenlandsche nieuwstijdingen heden van alle gewigt ontbloot.

La Patrie deelt ons heden avond mede dat Prins Murat een schrijven heeft gerigt tot de Italiaansche dagbladen, ter beantwoording van een onlangs openbaar gemaakten brief van Garibaldi, waarbij de Muratisten in een zeer ongunstig daglicht worden gesteld. Maar het blad, dat onder beschuldiging ligt van ingenomenheid met de partij van Murat, wacht er zich wel voor om den brief in zijn geheel op te nemen van den ongelukkigen pretendent voor den troon der Beide Siciliën.

Men verzekert mij dat aan kardinaal Morlot, in hoedanigheid van Aartsbisschop van Parijs en groot aalmoezenier van Frankrijk, de betrekking zal worden opgedragen van president van het Centraal Comité der te reconstitueren Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo.

Het gerucht is hier in omloop, dat maarschalk Pelissier niet als gouverneur-generaal naar Algerië zal terugkeeren, maar bestemd is voor eene andere hooge betrekking. Echter heeft de hertog zelf verklaard, dat daarvan wel sprake is geweest, maar dat hij voor zich aan Algerië gehecht was en meende daar nog nuttig werkzaam te kunnen zijn, zoodat hij den 17 dezer weder derwaarts dacht te vertrekken.

Een ander gerucht van ernstiger aard blijft hier veld winnen, namelijk omtrent eene poging tot moord op generaal de Goyon. De telegraaf bewaarde daaromtrent een volstrekt stilzwijgen, maar 't is zeer goed mogelijk dat de daartoe betrekkelijke telegrammen zijn aangehouden.

Als eene bijzonderheid wil ik verder niet onvermeld laten dat de Zwitsersche gezant, de heer Kern, hier algemeen wordt gehouden voor den schrijver der onlangs in La Presse opgenomene artikelen over het Dappendal, welke de onderteekening droegen van den secretaris der redactie.

Nu ik mij toch eenmaal gewaagd heb op het terrein der geruchten, voeg ik hierbij ook nog dat, volgens hetwelk de heer Grenier, redacteur van Le Constitutionnel, heden magtiging zou hebben bekomen tot de oprigting van een staatkundig dagblad. Die tijding strekt tot gedeeltelijke bevestiging van een ander gerucht, alsof er onder de verschillende redacteuren van Le Constitutionnel een misverstand zou zijn ontstaan. In ieder geval zou men op den heer Grenier het spreekwoord kunnen toepassen, dat zijne oude schoenen hem ongetwijfeld knellen, als hij moeite aanwendt om nieuwe te bekomen.

Ik verneem dat het vereischte verlof tot verkoop door de daarmede belaste commissie geweigerd is, voor een onlangs door den heer Jourdan bij den uitgever Bailly in het licht gegeven werk, hetwelk ten titel voert: De vrouwen op het schavot. Het moet beschrijvingen inhouden van Koningin Maria Antoinette, Prinses Elisabeth, mevr. Roland en mevr. Lucile Desmoulins. Het dagblad L'Ecole du Peuple was reeds begonnen, bij wijze van uittreksel des levensschets van mevr. Roland op te nemen, maar het ontving bevel om zulks te staken, daar dit blad niet als een politiek orgaan erkend is.

Bij de meeste godsdienstige genootschappen moet het plan worden voorbereid om eene memorie openbaar te maken, waarin zij zich verdedigen tegen de jongste circulaire van den Minister voor openbaar onderwijs en eeredienst. Het eenige doel daarmede zou zijn om aan te toonen dat de plaats gehad hebbende gebeurtenissen geïsoleerde feiten zijn, en dat de godsdienstige genootschappen, wel verre van zich toe te leggen op het onttrekken van minderjarigen aan hunne familiën, dikwerf gedurende vele jaren zelfs geen gevolg willen geven aan het verlangen van meerderjarige vrouwen, die in de eene of andere geestelijke orde wenschen opgenomen te worden, alleen omdat dit verlangen in strijd is met de begeerte harer familiën.

— Prins Worontzow, de oom van de gravin de Morny, een der rijkste landeigenaars uit Rusland, heeft dezer dagen voor de eerste kamer van het burgerlijk geregtshof der Seine eene vervolging ingesteld tegen Prins Dolgoroukow, den bekenden schrijver van verscheidene werken over Rusland [La verité sur la Russie, enz.]. De aanleiding tot dit proces is een ongeteekend briefje, in 1856 ontvangen door wijlen den maarschalk Worontzow. Daarin werd hem de raad gegeven, aan Prins Dolgoroukow 200.000 fr. te schenken, indien hij er althans prijs op stelde in eene genealogie van den Russischen adel, welke deze toen bewerkte, gunstig aangeschreven te staan. De heer Matthieu, advocaat van den eischer, heeft de regtbank zoeken te overtuigen dat dit briefje met verandering van zijn gewoon handschrift afkomstig is van den gedaagde. De heer Marie heeft zijn cliënt tegen deze zware beschuldiging verdedigd, zoo als men dit van den begaafden pleiter mogt verwachten.

Prins Dolgoroukow heeft, tijdens de Regering van Keizer Nikolaas, reeds eenige jaren in Siberië doorgebragt, omdat hij in een zijner werken beweerd had, dat de Boyaren tot op den tijd van Czaar Peter I aandeel hadden in de Regering. Sedert heeft hij Rusland verlaten, om met te meer vrijheid voor zijn lievelings denkbeeld, het invoeren der constitutionele Staatsregeling in Rusland, te kunnen ijveren. Zijn advocaat heeft dit behoorlijk in het licht gesteld, en ziet in de aanklagt tegen den Prins slechts een voorwendsel om een politieken tegenstander in de algemeene schatting te gronde te rigten. Men is — zeide hij — niet bij magte om de waarheid te wederleggen van hetgeen opzigtens Rusland door den schrijver is aan het licht gebragt, en daarom heeft men getracht een aanval te doen op de waardigheid van diens wandel. Wèl heeft hij een heftig karakter en gaat hij met de waarheid voor oogen regt door zee, zonder er acht op te slaan of hij iemand ergert, of hij zich zelf groot nadeel toebrengt in zijne materieele belangen, in zijn fortuin, in zijne persoonlijke vrijheid. Hij heeft vele en groote vijanden, maar ook vele, warme vrienden, die hem sedert lang kennen, die hem in zijn geheele leven nagingen, die hem in zijne ballingschap liefhebben, zoo als ze hem op den vaderlandschen grond lief hadden.

Overigens zeide de verdediger dat alleen de familie Worontzow zich beklaagt over het genealogische werk van Vorst Dolgoroukow. Na de verschijning zond Czaar Alexander II den schrijver door tusschenkomst van den Minister van openbaar onderwijs een met diamanten omzetten ring, als een blijk van Zr. Ms. hooge tevredenheid over dezen arbeid.

In weêrwil van dit kernachtig betoog en de onbewezenheid dat werkelijk de beklaagde zich aan het gepleegde feit zou hebben schuldig gemaakt, heeft de Keizerlijke advocaat Dumas ter teregtzitting van 27 december jl. zijn requisitoir genomen, hetwelk zeer heftig moet zijn en strekt tot schuldigverklaring.

Den vorigen dag had er bij graaf Kisseleff, in het gebouw der Russische ambassade, een prachtig diner plaats gehad, waar ook de voorzitter van het geregtshof, dat vrijdag uitspraak moet doen, de heer Benoit-Champy, genoodigd was. (?!)

— In 1860, het eerste jaar der aanhechting van de buitenwijken bij Parijs, bedroeg het verbruik van wijnen, bieren en geestrijke dranken in het geheel 2,561,449 hectoliters.

— Op het einde des jaars 1861 waren er op het bagno te Toulon alleen 3025 veroordeelden.

— Verschillende dagbladen deelden reeds vóór eenige dagen het gerucht mede dat omstreeks de maand mei van het ingetreden jaar te Rome eene bijeenkomst zal plaats hebben van Roomsch-Katholieke bisschoppen uit de geheele wereld. Het officieele dagblad van Rome bevestigt zulks in een door dat blad medegedeeld verslag van het geheim consistorie, op den 22 december jl. door Z. H. den Paus gehouden.

— Volgens berigt uit Madrid van 31 december had de ziekte der Infante eene gunstige wending genomen. De maarschalk O'Donnell heeft de insignien der Pruissische orde van den Zwarten Adelaar ontvangen. De wet op den spoorweg in Abadesos is door den Senaat goedgekeurd, en dat werk zal publiek aanbesteed worden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 1 *januarij*. — Heden wenschte de generaal von Wrangel, in naam van het leger, den Koning met de intrede van het Nieuwejaar geluk, waarop Z. M. antwoordde hoe hij zich van de goede gezindheid des legers overtuigd hield en het wederzijds zeer genegen was. Met het oog op den toestand waarin dat leger verkeert, meende hij dat Pruissen de gebeurtenissen, die de toekomst misschien voor Europa in zich besluit, ten gevolge der verwikkelingen in het andere halfrond, rustig kan te gemoet zien. Aan de Ministers gaf de Koning ten antwoord, dat zware verliezen in het afgeloopen jaar het Koninklijk Huis getroffen hadden, welke hem en den zijnen menig smartelijk oogenblik hebben gekost. Ook dit jaar ving onder ernstige voorteekenen aan; hij achtte den toestand van Duitschland, van Europa en van de wereld van zoodanigen aard, dat men gebeurtenissen te gemoet kan zien, wier mogelijke gevolgen het Pruissen tot pligt maken zich op alles voorbereid te houden, en zich als één enig man rondom den troon te scharen, hetwelk Z. M. dan ook vertrouwde dat nu en immer het geval zal wezen.

— Omtrent de Pruissische depêche aan onzen gezant te Washington verneemt men nader, dat de regtsquestie daarin niet grondig behandeld is, maar in de eerste plaats de opmerking gemaakt, hoe bij het ontvangen berigt der verordende maritieme maatregelen tegen de Zuidelijke Staten de bedenking is gerezen of de regten der onzijdige scheepvaart daardoor niet gekrenkt konden worden. Daarna gaat de depêche tot de zaak van de Trent over, en zegt hoe men vooreerst gaarne gelooven wil dat kapitein Wilkes zonder instructien gehandeld heeft; maar indien zich deze meening niet bevestigde, dan zou de Pruissische Regering daarin eene schending van het regt der onzijdige Staten zien. Bovendien lijdt het geen twijfel of de eischen van Engeland kunnen het gevoel van eigenwaarde der Amerikaansche Regering niet gekwetst hebben, en het Pruissisch Kabinet hoopt dat de Vereenigde Staten die eischen zullen inwilligen. De Koning is steeds door de vriendschappelijkste gevoelens jegens die Staten bezield geweest. Z. M. heeft graaf Bernstorff opgedragen dit bijzonder te doen uitkomen en nadrukkelijk tot vrede aan te manen. Het zou Pruissen aangenaam zijn iets tot behoud van den vrede te hebben bijgedragen. En mogt, bij de ontvangst dezer depêche te Washington, eene beslissing in anderen zin gevallen zijn, dan zou het Pruissen nogtans tot gerustreling strekken het woord voor de zaak des vredes te hebben gevoerd.

— De president van politie von Zedlitz, wiens regtsgeding nog niet is afgeloopen, is van heden af op disponibiliteit gesteld.

— Uit Breslau meldt men hoe het, volgens de Silezische Zeitung, te Warschau bekend zou zijn dat Prins Czartoryski bij den Paus ten gehoore is ontvangen, en dat de H. Vader bij die gelegenheid de handelwijze van den bisschop Bialobreski volkomen heeft goedgekeurd.

Per Telegraaf.

LONDEN 3 Januarij.

The Times geeft zijne minachting te kennen voor de bedreiging in den New-York Herald, dat de 900 millioen, door Engeland in Amerikaansche fondsen geplaatst, in geval van oorlog, verbeurd verklaard zullen worden. Engeland, zegt dat blad, zal zich alleen door eene algeheele genoegdoening voldaan achten en zich door niets laten intimideren.

Tweede depêche.

Bij Reuters Agentschap zijn wederom berigten uit New-York ontvangen, loopende tot 21 december.

Op dien datum waren geruchten verspreid dat lord Lyons herhaaldelijk particuliere bijeenkomsten had gehad met den heer Seward, doch naar men verzekerde had hij de officieele nota met Engelands ultimatum nog niet overhandigd. Men wil zelfs dat hij, kruisende met de berigten uit Europa, zijnerzijds reeds eenige mededeelingen naar de Britsche Regering had afgezonden. Algemeen scheen men ook te New-York te vertrouwen op eene vreedzame oplossing van het conflict.

Aan de Missouri moet een veldslag hebben plaats gehad. Dien ten gevolge zouden 1300 man van de Zuidelijke troepen in handen der Noordelijke gevallen zijn.

Uit Beaufort waren te New-York 120,000 ponden katoen aangekomen; 400,000 ponden lagen gereed om ingescheept te worden.

Het gerucht verspreidt zich, dat de vice-president Stephens ernstig ziek is.

Men verhaalt, dat aan het Congres onderworpen is een tractaat tusschen Mexico en Noord-Amerika, waarbij het Bonds-Gouvernement zich verbindt, aan Mexico 11 millioen dollars te betalen, ten einde het in staat te stellen de vorderingen van Engeland en Frankrijk na te komen. Mexico zou aan Amerika handelsvoorregten toestaan, alsmede verlof geven om troepen over het Mexicaansche grondgebied te vervoeren.

PETERSBURG 3 Januarij.

In een rapport van den Minister van Eeredienst aan den Keizer wordt bevestigd, dat, ten gevolge der jongste ongeregeldheden, de sluiting der Universiteit bevolen is, tot het nieuw reglement in gereedheid zal zijn gebragt. De hoogleeraren en studenten zijn ontslagen. De studenten kunnen andere Universiteiten bezoeken; de behoeftigen bekomen van den Keizer ondersteuning in geld voor de reis. De hoogleeraren worden, volgens het nieuwe reglement, met toestemming der autoriteiten, op nieuw aangesteld.

WARSCHAU 3 Januarij.

De aartsbisschop van Petersburg Telnizki is tot aartsbisschop van Warschau benoemd.

Er bestaat uitzigt op de opheffing van den staat van beleg. De stad is zeer rustig.

TURIJN 3 Januarij.

Volgens de Monarchia Nazionale had gisteren avond eene bijeenkomst plaats van de leden der parlementaire meerderheid, en deed de heer Ricasoli in die vergadering eenige mededeelingen, daarop nederkomende, dat het hem onmogelijk geweest is het Kabinet aan te vullen, maar dat de Ministers homogeen zijn en het Kabinet zamengesteld is uit mannen, die elk op zichzelf eene specialiteit zijn. Hij geloofde voorts dat het Ministerie ten volle berekend is voor zijne taak. Hierop had eene langdurige discussie plaats, waarbij verscheidene leden het Ministerie ondersteunden, maar een besluit werd niet genomen.

LONDEN 3 Januarij.

Suiker. Manilla 34/6, tot welken prijs 4000 z. gekleid verk. zijn. Eene lading Havana afgedaan tot 23/6. — *Rijst* 3 d. hooger. — *Cochenille* 1 a 2 d. lager. — *Metalen.* Van Tin eene partij Straits van 200 bl. verk. tot 118/. IJzer 49/ a 49/3. — *Boter.* Friesche 116/ a 118/. — *Tarwe* flaauw. — *Talk.* St. Petersb. gele Kaarsen in loco 50/ a 50/3. Heden werden afgeleverd 226 v.

LIVERPOOL 3 Januarij.

Katoen. Heden zijn 30,000 b. afgedaan tot hoogere prijzen.

BERLIJN 3 Januarij.

Rogge 52, op lev. 52. — *Olie* 12⅞, op lev. 12¼.

PARIJS 3 Januarij.

Frankrijk 3 pc. 67.55, 67.70; dito 4½ pc 95.40. Cred. Mobil. 731. Spanje 2 pc. 41¾; dito binnenl. 3 pc. 47⅞.

LONDEN 3 Januarij.

De Gecons. 3 pc. 92⅞. Rusland 5 pc. 98½. Spanje 2 pc. 41¾; dito Buitenl. 3 pc. 50⅜; dito Cert. 6¾; dito Amort. 16¾. Mexico 3 pc. 27⅞. Venezuela 4½ pc. 22⅛.

WEENEN 3 Januarij.

Oostenrijk, Metall. 5 pc. 66.20; dito Nationale 5 pc. 81.20. Wissel op Londen ƒ 141.10.

FRANKFORT 3 Januarij.

Oostenr. Metall., 5 pc. 46⅞; dito Nation. 5 pc. 56⅛. Spanje 2 pc. 41; dito 3 pc. —.

ANTWERPEN 3 Januarij.

België 4½ pc. 94. Spanje 2 pc. —; dito 3 pc. —. Oostenrijk Metall. 5 pc. 46⅞; dito Nation. 5 pc. 57.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 3 Januarij.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden hare beraadslagingen aangevangen over Hoofdstuk XI (*Departement van Kolonien*) der Staatsbegrooting voor 1862, die met zoo groote belangstelling werden te gemoet gezien. Het spreekt van zelf, dat bij die gelegenheid de koloniale belangen in het algemeen, en het cultuur- en consignatie-stelsel in het bijzonder ter sprake zijn gebragt, en dat al de punten, reeds in de Tweede Kamer behandeld, ook in deze Vergadering nader werden ontwikkeld en uiteengezet. De sprekers waren de heeren Schimmelpenninck van der Oye, van Rhemen tot Rhemenshuizen, Cremers, Hartsen, Blankenheym, van Beeck Vollenhoven, van Andringa de Kempenaer en Fransen van de Putte. Zij kunnen in drie cathegorien worden gerangschikt: 1º, de heer Schimmelpenninck van der Oye verklaarde zich bepaald tegen het hoofdstuk, omdat hij het koloniaal stelsel van den Minister niet meende te moeten ondersteunen. Daarbij sloot zich aan de heer Hartsen, die onderscheidene vragen tot den Minister rigtte, waarop hij het antwoord bleef te gemoet zien; — 2º, de heer van Andringa de Kempenaer, die inlichtingen van den Minister verlangde, om daarnaar zijne stem te bepalen, en 3º, de heeren van Rhemen tot Rhemenshuizen Cremers, Blankenheym, van Beeck Vollenhoven en Fransen van de Putte, die zich *voor* het ontwerp verklaarden. De meeste dezer leden gaven evenwel te kennen, dat zij door het uitbrengen van die goedkeurende stem niet wenschten geacht te worden in alle opzigten de gevoelens van den Minister te deelen of zijn stelsel volkomen te ondersteunen. Zij bevalen hem de meest mogelijke voorzigtigheid aan, maar meenden tevens dat de Minister niet die overdrevene beginselen koesterde, die men hem toedicht.

De discussie is niet afgeloopen en zal morgen, zaturdag, worden voortgezet.

Een uitvoerig verslag der geheele zitting vindt men in het bij deze Courant behoorend Bijvoegsel.

Men leest in de Memorie van Beantwoording van den heer *Loudon* aan de Eerste Kamer, over de begrooting van Kolonien voor 1862, onder anderen het volgende:

„Met betrekking tot het ontslag van den resident van Rembang is de ondergeteekende thans in staat het volgende mede te deelen:

„Bij de omstandigheid, dat de Raad van Ministers en de Raad van State lijnregt in gevoelen verschillen en de minderheid van den Raad van State nadere toelichting op enkele punten noodzakelijk acht, heeft de ondergeteekende, ten einde een doorslaand bewijs te geven dat hij regt en waarheid zoekt en dat hij boven partijzucht verheven is, den Koning voorgesteld, aan den Gouverneur op te dragen een nader onderzoek te doen instellen en hem te magtigen daarna te beslissen. De Koning heeft zich met dat voorstel vereenigd."

Natuurlijk deed het ons genoegen den Minister dit besluit, hetgeen wij hem reeds vóór lang aan de hand deden, te zien nemen. Er blijkt toch uit dat hij zich ditmaal niet liet overbluffen door het rumoer, te dier zake door een deel der pers gemaakt, en dat hij genegen is onpartijdig te handelen. De Minister zal, hopen wij, eerlang nog meer van onze raadgevingen opvolgen en niet altijd wachten tot de Raad van State, wanneer die geroepen wordt er zich mede te bemoeijen, hem tot bezinning brengt.

Dergelijke afdoende bewijzen van goede gezindheid en voorzigtigheid doen ons meer genoegen dan de schoonste redevoeringen van den Minister. Deze beeft toch het eigenaardig talent, te gelijk zeer openhartig te spreken en toch zoo, dat men in 't onzekere blijft omtrent hetgeen hij eigenlijk wil. Ook de aangehaalde woorden zijn weder niet vrij van dubbelzinnigheid: men kan er namelijk niet uit lezen wie er bedoeld wordt met het „hem"; of dit de Minister zelf is dan wel de Gouverneur-Generaal. Naar de regelen der grammatica kan het den een zoowel beduiden als den ander. Wij gelooven er echter 't beste van: nl. dat (zoals wij altijd beweerd en betoogd hebben dat behoorde en volgens de wet zou zijn) niet de Minister maar de Gouverneur het besluit zal behooren te nemen, als het onderzoek daartoe aanleiding geeft.

Eéne zaak verwondert ons echter nog. Wij hadden verwacht dat de Minister van den Gouverneur-Generaal zou hebben *gemagtigd*, want waartoe dient zulk eene magtiging? De Gouv.-Gen. *heeft* de daartoe vereischte magt reeds. Maar wèl had de Minister (door den Koning gemagtigd) dien ambtenaar, nadat de uitslag van het onderzoek bekend zou geworden zijn, kunnen *bevelen* om van die magt zoo en zoo gebruik te maken. Op die wijs zou de Minister de ware verhouding tusschen hem en den Indischen stedehouder hebben in acht genomen.

Maar met dat al, en ofschoon dus ook het genomen besluit al weder getuigt van verwarring van begrippen, zijn wij er mede ingenomen, omdat het 't vertrouwen op de waarlijk goede bedoelingen des Ministers moet versterken.

Tevens is het besluit voor ons eene herinnering, dat een goede raad niet altijd verloren is, en een opwekking om dien, ook in den vervolge, niet achter te houden.

Uit Vreeswijk schrijft men heden morgen, dat er zich weinig drijfijs in de rivier meer vertoont en het water vallende is.

Volgens telegrafisch berigt was heden te Keulen weinig drijfijs en is de Rijn digt van Bett tot Oberwesel.

Gisteren was te Nijmegen de rivier voor een derde der breedte met drijfijs bedekt; te Arnhem steeds eenig drijfijs; te Westervoort weinig drijfijs; te Deventer de IJssel voor de helft met drijfijs overdekt; aan het Katerveer nog een weinig drijfijs, en te Kampen de IJssel boven de brug met ijs overdekt, dat langzaam wegdreef. Te Maastricht was eergisteren de rivier zonder ijs.

De Nederlandsche Handel-Maatschappij zoekt scheepsgelegenheid ter verzending van eenige duizende Engelsche tonnen steenkolen, te laden te Newcastle-upon-Tyne en te lossen te Soerabaija of Op Onrust. De kolen liggen ter verscheping gereed.

Bij Koninklijke besluiten is aan den heer J. B. Suys, te 's Hertogenbosch, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van de orde van den H. Sylvester of van de Gouden Spoor, hem door Z. H. den Paus geschonken; — zijn herbenoemd tot burgemeester der gemeente Huisseling en Neerloon J. W. Kocken, der gemeente Rosmalen L. van Erp, der gemeente Beesel E. Ruys van Nieuwenbroek, der gemeente Haaren M. van den Oever; — is de heer jhr. W. R. Boddaert, wiens diensttijd als directeur van wege den handel bij het vrije entrepôt te Middelburg met den 1 april aanstaande eindigt, als zoodanig op nieuw benoemd; — is het ontvang-kantoor der directe belastingen en accijnsen de Oudega c. a. vereenigd met dat te Dragten, op den voet van een kantoor, hoofdplaats Dragten, onder voortdurend beheer van den ontvanger M. de Boer aldaar; — is de hoofdcommies-regtsgeleerde bij het Ministerie van Oorlog, jhr. mr. H. P. van Karnebeek, benoemd tot referendaris.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Bleskensgraaf en Hofwegen (cl. Dordrecht) ds. A. P. A. du Cloux, thans te 's Greveldiun Capelle.

WILLEMSTAD 2 *januarij*. — Den heer C. Boef, aannemer, wonende te Rotterdam, is als de minste inschrijver door het Departement van Oorlog de aanneming toegekend van de navolgende genie-werken, als: het maken van een gebouw, een welput en bruggen in en bij de redoute bij de bovensluis ten oosten van deze stad, voor de som van ƒ 75,700.

GIESSEN-OUDEKERK 2 *januarij*. — Als eene bijzonderheid kunnen wij melden, dat verscheidene personen gisteren alhier een ooijevaar hebben zien vliegen.

DELFT 3 *januarij*. — Met 1 mei a. s. zullen van het 1ste reg. vesting-artillerie alhier in garnizoen vertrek-

ken: de 1ste comp. naar Brielle en de 2de comp. naar den Helder, terwijl de 4de en 5de comp. van gemeld reg., te Helder in garnizoen, zich van daar herwaarts begeven en weder te dezer stede gevestigd zullen worden.

'S GRAVENHAGE 3 januarij. — Het bal, dat gisteren avond ten Hove heeft plaats gehad, was zeer luisterrijk. Het werd door HH. KK. HH. den Prins van Oranje, Prins en Prinses Hendrik, Prins Frederik en Prinses Maria, Z. D. H. den Hertog van Saxen-Weimar en HD. dochter Prinses Anna bijgewoond, terwijl tot de genoodigden behoorden het Corps Diplomatiek, de Ministers, de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en van de Hooge Staatscollegien, vele hoofd- en verdere officieren der schutterij en het garnizoen, zoo uit de residentie als van elders. Ruim 600 personen waren op het bal tegenwoordig. Het duurde tot laat in den nacht.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft dezer dagen bij den generaal Mansouroff, Minister van Z. M. den Keizer aller Russen alhier, na zijne terugkomst in de residentie, een bezoek van rouwbeklag gebragt.

— Naar men verneemt heeft het Z. M. den Koning Groothertog behaagd den heer A. E. Maas, te Scheveningen, te benoemen tot ridder der orde van de Eikenkroon. Deze Koninklijke onderscheiding zal voorzeker eene belooning zijn voor de uitmuntende diensten door gemelden heer bewezen als lid van de commissie voor de tentoonstelling van voorwerpen de visscherij betreffende, onlangs te Amsterdam gehouden.

— De heer Pike, minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika alhier, is heden morgen uit de residentie naar Parijs vertrokken.

— Gisteren avond is in het lokaal in de Nobelstraat de eerste openbare vergadering gehouden van de afdeeling 's Gravenhage der Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van den sterken drank. Met genoegen merkte men op dat deze vergadering zich door zeer groote opkomst onderscheidde. De voorzitter, baron van Lijnden, sprak de talrijke menigte een hartelijk welkom toe bij de intreding van het Nieuwejaar en gaf de hoop te kennen, dat de pogingen, die ook dit jaar zouden worden aangewend om het groote kwaad te keeren, met goeden uitslag mogen worden bekroond. Drie der bestuursleden, de heeren van Lijnden, van Vliet en Cohen Stuart, traden dezen avond op, om op verschillende wijze de zaak der afschaffing te bespreken. Daarna werd mededeeling gedaan van een nieuw getal toegetredenen, terwijl de vergadering werd besloten met eene krachtige aansporing van den voorzitter, om voortdurende belangstelling te betoonen in de volkszaak der afschaffing.

— Gisteren is er ten huize van mevrouw K. alhier, tusschen haar en hare dienstmaagd eene woordenwisseling ontstaan, die ten gevolge gehad heeft dat mevrouw haar met eene flesch belangrijke hoofdwonden moet hebben toegebragt. Zoo men verneemt is van een en ander proces-verbaal opgemaakt.

— Het bureau van de plaatselijke politie is thans van naast het raadhuis overgeplaatst naar het nieuwe gebouw op de Kleine Groenmarkt.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag 4 dezer bestaan uit de grand-opéra Faust.

AMSTERDAM 2 januarij. — In den avond van 30 december heeft een vader zijn 12jarig zoontje in de Vest bij de Weteringbarrière geworpen en is daarna onmiddellijk op de vlugt gegaan. De knaap is echter uit het water gered en bewusteloos naar het Binnen-Gasthuis overgebragt, alwaar hij gestorven is. De dader is aangehouden en aan de justitie overgeleverd.

AMSTERDAM 3 januarij. — Heden morgen omstreeks 7½ ure ontstond alhier brand in de mostaardfabriek van den heer Pabst, gelegen buiten de Tolsteeg-barrière aan den Singel. Door spoedig aangebragte hulp was men den brand weldra meester, die weinig schade moet hebben aangerigt.

De Kölnische Zeitung behelst eene correspondentie met betrekking tot den afkoop van de Schelde-tol, waaruit blijkt dat het voorstel van de Belgische Regering over het algemeen zeer gunstig is opgenomen. De afkoop zou geschieden op den voet eener capitalisatie van de middelbare opbrengst over de laatste tien jaren. Nederland wenscht echter een afkoop tegen den penning 25, terwijl België dien verlangt tot den penning 20.

In bedoelde correspondie wordt de totale afkoopsom geschat op een kapitaal van omstreeks dertig millioen francs, op te leggen door de verschillende Natiën, naar evenredigheid van hunne koopvaardijvloot.

Het grootste deel — bijna een derde — zou voor rekening komen van Engeland, en dat is het voornaamste punt van het tractaat waarover de onderhandelingen hangende zijn. Wat de overige Mogendheden betreft, schijnt men reeds verzekerd te zijn van de toetreding van Rusland, Brazilië, Italië, Turkije, Griekenland, Portugal en Denemarken. Men vleit zich ook met eene toetreding van de zijde van Oostenrijk. Ongelukkig genoeg nemen Frankrijk en Pruissen nog eene totale reserve in acht. Die koele houding van Pruissen wekt te meer verwondering, daar juist de belangen van dat Rijk meer dan eenig ander zijn betrokken bij de vrije vaart.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat, aangezien België van het oogenblik af dat de voornaamste zeevarende Mogendheden zich tot den afkoop zullen hebben verbonden, ophoudt met het rembourseren van den tol voor dezulken die niet toetreden, deze daarvan dan ook regtstreeks zelven de lasten zullen dragen.

Haagsche Brieven.

§§. *'s Gravenhage* 3 *Januarij* 1862.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal zal welligt reeds heden hare werkzaamheden eindigen en tot nadere bijeenroeping uiteengaan. Zij heeft gisteren *tien* hoofdstukken der Staatsbegrooting van uitgaven voor 1862 met algemeene stemmen aangenomen, en er wordt niet getwijfeld aan de goedkeuring van de overige hoofdstukken, al moge dat van Kolonien tot eenige meerdere discussien aanleiding geven. De Kamer zal alzoo spoedig een einde maken aan den ongeregelden toestand, die geboren was uit de niet vaststelling van de begrooting vóór het nieuwejaar. Men mag zich daarover verheugen, hoezeer er dan nu ook een gevaarlijk antecedent bestaat, dat in 't vervolg tot groote misbruiken en tot groote ongelegenheid zou kunnen leiden. Zoowel uit de gewisselde stukken tusschen het Ministerie en de Eerste Kamer als uit de gehouden beraadslaging is gebleken, dat de Eerste Kamer het Ministerie over het algemeen niet ongenegen was en dat het op de ondersteuning van die Vergadering wel had mogen rekenen. Maar die blijken van sympathie kunnen het Ministerie niet redden. Het is dan ook uit verschillende redevoeringen van de Ministers gebleken, dat zij in onzekerheid verkeeren of zij nog lang hunne portefeuilles zullen behouden. Zij wenschten dat de Kamer de begrootingswetten zou afhandelen, en dan zou het Kabinet oordeelen, welken weg het dient in te slaan om de bestaande spanning tusschen het Ministerie en de Tweede Kamer te doen ophouden. Wij zullen dus welhaast de ontknooping verkrijgen van den tegenwoordigen moeijelijken en ingewikkelden toestand van het bestuur.

Zoo men een juisten blik op dien toestand wil slaan, dan dient men er op te letten, dat de baron van Zuylen van Nyevelt reeds sedert eenigen tijd zijne betrekking van Minister van Buitenlandsche Zaken heeft nedergelegd, — dat de baron van Heemstra op het punt staat zijn ontslag in te dienen als Minister van Binnenlandsche Zaken, — dat de heeren van Tets van Goudriaan en de Casembroot de begrootingen van hunne hoofdstukken niet dan met geringe meerderheid hebben zien aannemen, — dat de Minister van Kolonien, de heer Loudon, met een geduchten tegenstand heeft te kampen gehad, — dat de begrooting voor het Hoofdstuk Marine eerst werd aangenomen, toen de Tweede Kamer tot eene enquête over 's Lands zeewezen had besloten, — en dat derhalve alleen de Ministers Godefroi, Jolles en Strens zich in de aanneming hunner begrootingen met overgroote meerderheid en zonder zwaren tegenstand hebben mogen verheugen. En men denke hierbij aan het votum van wantrouwen dat op den laatsten dag door de Tweede Kamer tegen het geheele Ministerie werd uitgebragt, door de inkrimping der onvoorziene uitgaven. Na al dat voorgevallene is het Ministerie geknakt en reeds ten deele uiteen geslagen. Het ligt dus in den aard der zaak dat het zich beraden moet, welke gedragslijn het nu te volgen heeft. Dat oogenblik nadert. Met algemeene belangstelling wordt zijn besluit verwacht, waarover de eind-beslissing alsdan aan het hoofd van den Staat zal verblijven.

De vragen, welke men thans algemeen hoort doen, komen hierop neder: Zullen de Ministers beproeven, zoo als sommigen verzekeren, om de opengevallen plaatsen voor de binnen- en buitenlandsche zaken aan te vullen? En zullen zij dan tevens een nieuwen ambtgenoot voor de finantien trachten te erlangen? Zal het Ministerie, op die wijze aangevuld, met drie nieuwe leden, zijn bestaan pogen te rekken, ja zich krachtig genoeg achten, om zoo noodig wat vroeger of later tot eene ontbinding van de Tweede Kamer over te gaan? — In laatstgemelden geest zijn vele geruchten in omloop; veel zal natuurlijk afhangen van de drie nieuwe ambtgenooten, die de overige Ministers mede in den Raad zouden zien zitting nemen. Want daarvan zal het afhangen of een te reconstitueren Kabinet krachtig en met hoop op goed gevolg voor de Vertegenwoordiging zal kunnen verschijnen. Of zal daarentegen de raadpleging van de Ministers over den toestand waarin zij zich bevinden, hun tot de slotsom brengen, dat zij allen hunne portefeuilles ter beschikking van den Koning behooren te stellen, zoodat een geheel nieuw Kabinet, in welke rigting dan ook, kan optreden? Niemand weet tot hiertoe met eenige zekerheid welk besluit er zal genomen worden, doch een besluit kan niet lang meer uitblijven.

Wanneer men let op de veelvuldige Ministeriële veranderingen, die sedert eene reeks van jaren hier te Lande hebben plaats gehad, en op de nadeelige gevolgen, die dit op den geregelden gang van zaken uitoefent, dan mag men den wensch niet onderdrukken, dat de Regering na rijp beraad een goed besluit neme, opdat het gewijzigd of het nieuw Kabinet ten minste kans van eenigen duur heeft. Alle opregte vrienden van het constitutionele stelsel hopen dit. Met het oog dus op het tegenwoordige tijdstip, maar vooral ook met het oog op de toekomst, vertrouwen wij dat de beslissing, die met ongeduld wordt verbeid, een vaster toestand zal te weeg brengen dan Nederland ongelukkig in de laatste jaren heeft beleefd.

Ingezonden Stukken.

Het Ministerie.

Het baarde bij een ieder die eenigzins met fatsoenlijke en nederige usantien bekend is verwondering, dat de Nieuwe Rotterdamsche Courant op zulk een meesterachtigen toon in zijn eerste artikel van Donderdag 2 Januarij durft te spreken.

Zulk eene houding is voor ieder onbegrijpelijk. Gelukkig dat het belang van het Rijk niet afhangt van personen, zoo als de schrijver van die regelen.

Men moet al eene groote dosis eigenliefde en verbeelding van zich zelven hebben, om zóó iets te durven schrijven.

Gelukkig dat men er zich weinig aan zal laten gelegen liggen.

Rotterdam EEN VIJAND VAN BEMOZIEUCHT.
3 *Januarij* 1862.

246ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 15de Lijst.

Trekking op 3 Januarij.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 1000: N.° 859 1559 15256 19580
" " - 400: " 715 9302 15391
" " - 200: " 4629 10873 10980 13250 15884
" " - 100: " 277 1283 2106 2179 5545 9225 12793 14366 14585 15666 17141 18806

Prijzen van *f* 70:

208	2740	4692	7414	10456	12981	15458	18369
257	2841	4742	7488	10494	13117	15533	18394
308	2855	4816	7512	10607	13161	15632	18455
321	2927	4851	7523	10685	13203	15670	18503
479	2990	5017	7762	10756	13267	15696	18521
492	3018	5030	7842	10764	13388	15809	18535
605	3044	5068	7852	10831	13441	16242	18547
643	3087	5081	7875	10950	13581	16260	18648
705	3298	5128	8010	11044	13585	16425	18720
718	3311	5343	8110	11078	13658	16481	18730
747	3356	5535	8508	11204	13811	16516	18748
750	3375	5683	8559	11256	13841	16746	18756
753	3515	5708	8681	11338	13857	16823	18822
862	3616	5716	8765	11550	13920	16892	18827
1041	3618	5763	8849	11760	14165	16949	18851
1174	3774	5875	8862	11786	14184	16974	18877
1298	3845	5981	9002	11852	14209	17353	18969
1362	3878	6146	9048	11870	14453	17482	19148
1522	3948	6382	9087	11899	14504	17527	19358
1639	3974	6388	9124	11920	14612	17544	19364
1667	3982	6424	9170	12004	14756	17559	19413
1885	4000	6494	9184	12175	14768	17654	19544
1998	4038	6682	9237	12346	14771	17712	19574
2066	4129	6783	9240	12390	14873	18010	19691
2490	4161	6904	9392	12542	15010	18027	19786
2523	4222	6925	9427	12662	15061	18191	19804
2526	4351	7128	9513	12732	15239	18227	19830
2530	4362	7132	9667	12815	15381	18231	19956
2671	4402	7186	10132	12868	15450	18276	19977
2724	4457	7377	10454	12953			

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 3 Januarij.

OVERLEDEN: N. Gijseling, man van C. Kroesen, 50 j. — H. Firet, jm., 45 j. — G. van Heusden, wed. L. Daniels, 81 j. — M. P. B. Daniels, vrouw van G. B. Josse, 53 j. — B. van Straten, d., 4 j. — J. H. Eschmeijer, verlaten man van A. S. Ulrich, 64 j. — J. A. Meyneken, z., 1 m. — M. Berkel, d., 3 j. — A. J. T. Gall, d., 2 j. — G. Marcus, z., 2 m. — E. M. van der Lingen, d., 1 m. — C. de Vries, z., 3 j. — M. van Alem, jm., 34 j. — A. van Rosserm, z., 2 j. — H. M. Flentje, d., 8 j. — A. Schouten, z., 2 d. — S. H. Boekhout, d., 1 j. — J. J. Corsten, z., 1 j. — J. van Dijk, d., 3 j. — W. J. Smits, d., 2 m. — D. Kros, z., 9 d. — C. A. Kraal, d., 2 m. — A. W. Kriens, z., 9 m.

BEVALLEN: A. van der Kraan, geb. Bosman, levenl. z. — P. J. de Vos, geb. Otten, z. — T. van Dijk, geb. Rens, z. — J. M. C. Hagen, geb. Nusink, d. — G. Groenewegen, geb. Kloppenburg, z. — A. M. J. Nyboer, geb. Lissone, d. — A. Jacobs, geb. Stokvis, d. — M. Wolff, geb. Bouman, d. — R. Gastel, geb. Heida, d. — C. Heynen, geb. Geschuure, z. — C. Goosen, geb. Meuwissen, z. — M. van der Molen, geb. Hofman, z. — M. Samuel, geb. Philipp, d.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 3 Jan.

	2 maanden.	Kort.
Londen....	11.73¾	11.82½
dito 3/m..	11.70	—
Parijs.......	55 11/16	—
dito 3/m..	55⅜	56¼
Bordeaux.	55 7/16	56
Hamburg.	35⅛	35 5/16
dito 3/m..	35	—
Petersb. ..	158	—
Livorno...	45¾	—
Genua	45¼	—
Napels	77¾	—
Antwerp..		1 v
Berlijn.....		175.
	6 weken.	Kort.
Frankfort.	100	—
Augsburg.	99⅝	—
Weenen...	80	—
Triest......	79¾	—

Disconto 4 en 4½ pc.

AMSTERDAM 3 Jan.

	2 maanden.		zigt.	
Londen....	11.72½	g	11.80	g
Parijs.......	55 11/16	g	56½	g
Bordeaux.	55¾	g	—	g
dito ½/m.	55½	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35 5/16	g
Genua	46	g	—	g
Livorno...	46	g	—	g
Napels.....	78	g	—	g
	3 maanden.		zigt.	
Madrid	237	g	—	g
Cadix......	238	g	—	g
Sevilië.....	233	g	—	g
Bilbao.	234	g	—	g
Lissabon ..	41	g	—	g
Porto.......	40¾	g	—	g
Petersb...	159½	g	—	g
	6 weken.		zigt.	
Weenen...	81½	g	—	g
Augsburg.	99¾	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g
Rotterdam ⅛.				

Beursberigten.

LONDEN 2 Januarij.

3 pc. Cons. cont.	91⅞ a 91⅞		3 pc. Peru.....	82 a 83	
id. id. op tijd..	91⅞ - 91⅞		4½ pc. id. Urib..	94 z. coup.	
5 pc. Oostenrijk	65 z. coup.		id. te New-York	86 - 90	
dito 1859.....	65 z. coup.		3 pc. Portugal..	46 z. coup.	
4½ pc. België...	97 - 99		5 pc. Rusland ..	96 - 98	
5 pc. Braz. 1824	97 - 99		4½ pc. idem....	89½ z. coup.	
id. 1839/59....	— - —		3 pc. idem....	58½ - 59½	
id. 4½ pc. 1852..	86 - 89		3 pc. Spanje ...	50½ z. coup.	
idem 1858.....	86 - 89		2 pc. idem.....	41 - 41½	
6 pc. Buen.-Ayr.	88 - 90		idem Amort. ...	16 - 17	
6 pc. Chili.....	99 - 101		id. Cert. Coup..	6½ - 6½	
3 pc. idem.....	69 - 71		5 pc. Sardinië..	77 - 78	
5 pc. Denemark.	— - —		6 pc. Turkije...	78 - 79	
3 pc. idem.....	82 - 83½		idem Nieuwe...	69 - 70	
2½ pc. Holland.	63 z. coup.		4 pc. idem.....	101½ - 102½	
4 pc. idem.....	99 - 101		3 pc. Venezuela	21 - 22	
Equador.......	15½ z. coup.		idem Uitgest...	10½ - 11½	
id. Land-warr.	— - —		Wissel Amst.krt.	11.16 a 17	
2 pc. Grenada ..	19 - 21		idem 3 m......	11.19 a 19½	
id. Uitgestelde .	4¾ - 5½		idem Rott. 3 m..	11.19 a 19½	
3 pc. Mexico...	27½ - 28		idem Parijs kort.	25.27½ a 32½	
4½ pc. Peru....	97 - 99		idem 3 m......	25.55 a 60	

In buitenlandsche fondsen ging vrij wat om tot genoegzaam onveranderde prijzen. Binnenlandsche waren wederom veel williger.

ROTTERDAM 3 Januarij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Neder.... Werk. Schuld 2½ pCt.		63½		
" dito dito 4	"	98 5/16	98⅜	98 5/16
Spanje... Binnenl. a 6/m. 3	"	47½		
Portugal.. Obl. 1856/7/9. 3	"	44 5/16	44¼	
Rusland.. Obl. 1798/1816 5	"	102		
" Obl. bij Stieglitz 4	"	71½		
" Obl. Amst.... 4½	"	89½		
" Obl. bij St. 1855 5	"	91¾		
" Spoorw. Aand. .5	"	190¼		
Oostenr... Obl. in Metal. 2½	"	23½	23⅝	23½
" dito dito 5	"	44 5/16	44½	44 5/16
" d.° N. te Amst. 5	"	68½	68¾	68½
" dito Nationale 5	"	54⅝	54½	54⅝
" Ad. fl. 250 1839	*f*	256		
Venez.... Obligatien....... 3	"	21⅞		
" dito dito 1½	"	11½	11 9/16	
Mexico... Obligatien.... 3	"	27 9/16	27 11/16	27 9/16
Galveston, Spw.-Oblig.... 8	"	22½	24	22½

Ten gevolge van hoogere Engelsche markten, gepaard met vredelievende geruchten, verkeerde de markt in vaste stemming, met vrij levendigen omzet in Oostenrijksche en Mexikaansche fondsen.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Portugal, Obligatien te Londen 1856/59, 3 pc., 44 5/16, 44¼, 44 5/16. Rusland, Spoorweg-Aandeelen, 5 pc., *f* 190¼. Oostenrijk, Metall., 2½ pc., 23½; dito Oude, 5 pc., 44 5/16, 44⅜, 44⅜; dito Nationale, 5 pc., 54 5/16. Mexico, Obligatien, 3 pc., 27½, 27 11/16, 27½.

Weerkundige Waarnemingen op 3 Januarij 1862. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool......	+ 4. 2	N.W.	—	+ 2. 2	bewolkt.	slecht water.
Groningen......	— 3. 4	Z.W.	2	+ 2. 7	—	—
Helder.........	— 2. 1	W.	6	+ 5. 5	—	—
Yarmouth	—	—	—	—	—	—
Vlissingen	— 2. 0	Z.Z.W.	5	+ 1. 0	—	—
Maastricht......	763. 2	Z.	2	— 2. 6	—	—
Portsmouth.....	+ 2. 1	N.O.	—	+ 1. 7	mistig.	gewoon.
Plymouth.......	+ 2. 2	N.	ligte bries	+ 4. 4	heijig, mist.	slecht water.
Havre..........	— 2. 5	O.Z.O.	5	+ 1. 0	mist. — ijs.	gewoon.
Parijs..........	— 2. 5	N.N.O.	5	— 3. 0	schoon, dampig.	—
Brest	— 2. 5	N.O.	0	+ 0. 4	betrokken.	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 3. 4 G; generaal idem Ha 7. 6 G.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z. W.)
3 jan. Niets gepasseerd.
Hellevoet *Aangek.*
3 jan. *Eagle,* Garwood, Ipswich
N. R. Gazfabriek, de Goede, Newcastle
Zeilklaar.
Californië, v. d. Valk, Gibraltar
[illegible]*de,* Baack, Newc.
[illegible], Reid, dito
(Z.W.t.W.—W.Z.W.)
Brielle (W.Z.W.) *Aang.*
3 jan. *Hermanus Gerardus,* Rozenberg, Londen
Fijenoord (st.), d.°
Cologne (st.), d.°
Fairy Queen (s), Hartlep.
Ocean Queen (st.), Hull
Coral, Cracknell, Ipswich
Maassluis (N. W.)
3 jan. Niets gepasseerd.
Texel (3 W.) *Aangekomen*
2 jan. *Vriesland,* Boontje, Londen
Burgem. van Setten, Giezen, Dundee
Stad Goor, Veldhuis, Dundee
Twenthe (st.), Hull
Gr. v. Rechteren (s), dito
3 *Cycloop* (s), Koningsb.
Vertrokken.
2 *Vigilante,* Closter, Livorno
Ida (st.), Londen
3 *Rubbens* (st.), Hull
Vlie *Aangekomen*
31 dec. *Jonge Paul* (st.), Hamburg
Zoltkamp *Zeilklaar*
30 dec. *Titia Margaretha,* Schaap, Bordeaux
Vlissingen *Aangek.*
1 jan. *Margaret of Howly,* Dyer, Dublin
Henderika, Waterborg, Londen
Caroline Kirstine, Rasmussen, Bandholm
Alpha, Pilage, Randers

—o—

Kaap de G. Hoop
Tafelbaai *Vertr.*
23 oct. *Maria Elise,* Schut, Batavia
17 nov. *Pauline,* Post, Bat.
Emilie, Petersen, dito
Simonsbaai *Vertr.*
4 nov. *Zeepaard,* Tjebbes, Batavia
13 *Drie Gebroeders,* Kramer, (v. Java) Amsterdam
Senior, Bakker, Batavia
St. Helena *Aangek.*
11 nov. *Margar. Johanna,* Verschuur, Batavia (vertr. n. Amst.)
17 *Peking,* Crosse, d.° (vertr. n. Amst.)
18 *Alblasserwaard,* von Lindern, d.° (vertr. 19 n. Amst.)
19 *Kiandra,* Pfister. d.° (vertr. 20 n. Amst.)
21 *Prinses Amalia,* v. Rijn v. Alkemade, d.° (vertr. n. Rotterd.)
22 *Hercules,* Detering, d.° (vertr. 23 n. Amst.)
23 *Constance,* Sipkes, d.° (vertr. n. Amst.)
24 *Souverain,* Helliesen, d.° (vertr. 26 n. Amst.)
27 *Kosmopoliet,* Bouten, d.° (vertr. n. Dordrecht)
Gepasseerd.
7 *Celebes,* Reuvekamp Gille, Batavia n. Amst.
18 *Nederland,* v. Breen qq., dito n. Rotterdam
21 *Concurrent,* v. d. Harst, dito n. dito
Suriname *Aangek.*
22 nov. *Caspar de Robles,* v. Slooten, Amst.
Amicitia, Wijgers, d.°
Louisa Christina, ten Harmsen, d.°
24 *Hieronima Frederika,* Busch Keizer, d.°
27 *Johanna Klasina,* Visser, d.°
28 *Mercurius,* v. d. Veer, dito
29 *Willem Jacobus,* Visman, d.°
30 *Emilie,* Kruse, Londen
5 dec. *Isabella,* Rowley, Clyde
Vertrokken.
28 nov. *Willem Frederik,* Visser, Londen
4 dec. *St. George,* Robin, d.°
Emilie, van Wijk, Amst.
5 *Jenny,* de Lang, d.°
Baltimore *Aangek.*
15 dec. *A. M. Lawrence,* Claypole, Amsterdam
New-York *Uitgekl.*
17 dec. *Cabot,* M'Gregor, Rotterdam
Konstantinop. *Aang.*
19 dec. *Bernardus,* Nevels, Galatz
Marseille *Aangek.*
30 dec. *Bérénice* (st.), Bakema, Amst.
Algesiras *Aangek.*
6 dec. *Vooruitgang,* Lukens, Triëst n. Gibraltar
Lissabon *Aangekomen*
18 dec. *Maria Johanna,* Stam, Vlaardingen
20 *Pomona,* Haddeman, d.°
Vertrokken.
17 *Henrica,* van Lessen Balsters, Rio-Grande
Bordeaux *Aangek.*
30 dec. *Clipper Galjoot,* Hazewinkel, S. Sebast.
Granville *Aangek.*
27 dec. *Alida Margaretha,* Klein, Amsterdam
St. Malo *Vertrokken*
22 dec. *Aurora,* Chaux, Rotterdam
Calais *Binnengeloopen*
27 dec. *Volharding,* Litsau, Charlestown n. Dordt
Queenstown *Vertr.*
1 jan. *Ellen,* Schiedam
Liverpool *Aangek.*
31 dec. *Aries,* Engelsman, Riga
Cardiff *Aangekomen*
31 dec. *Cadsandria,* Don, Dordrecht
Mercator, v. d. Woude, Schiedam
Bij **Penzance** *Aangek.*
31 dec. *John Land,* Hotchkiss, Batavia n. Cowes
Bij **Wight** *Aangek.*
1 jan. *Augusta,* May, Londen n. Batavia
Sirene, Schroot, Cardiff n. Rott.
Dungeness *Gepass.*
31 dec. *Zeester,* Zoetelief, Amst. n. Curaçao
Broadstairs *Gepass.*
1 jan. *Diewerdina,* de Jonge, Groningen n. Poole
Londen *In lading*
2 jan. *Maria,* v. d. Star, Rostock
Jeannette Marianne, v. Ingen, Bahia
Uitgeklaard.
1 *Catharina Elisabeth,* Lever, avontuur
Shields *Vertrokken*
31 dec. *Soerabaija,* de Boer, Singapore
Looe *Aangekomen*
1 jan. *Lloyd's,* Monrad, Nieuwe Diep
Inverkeithing *Aang.*
30 dec. *Dina Marchina,* Dijk, Leith
Hamburg *In lading*
2 jan. *Elisabeth,* Metus, M.-Video en B.-Ayres
Stettin *Aangekomen*
31 dec. *Charlotte,* Schluck, Amsterdam
Kopenhagen *Aangek.*
31 dec. *Adm. Gr. v. Heiden,* Drent, Riga (bekwam order voor Hull)

—o—

Rotterdam 3 jan. Volgens brief van kapit. H. van der Woude, voerende het barkschip *Mercator,* van Schiedam te Cardiff aangekomen, had hij met veel stormweder en tegenwind te kampen gehad.

Cuxhaven 2 jan. Het Nederl. kofschip *Johanna Christina,* kapit. Westerbrink, van Tonningen n. Leith, is alhier in de haven gekomen. — De *Geziena Hillegonda,* kapit. Jansen, v. Hamburg naar Havre, ligt alhier in de quarantainehaven.

Suriname 5 dec. Het Nederl. schip *Anna Lena,* kapt. Zaal, van Amsterdam herwaarts bestemd, is den 3 dezer op de hoogte van de Motkreek aan den grond geraakt. De koloniale stoomboot *Vice-Admiraal Rijk* is gisteren derwaarts vertrokken om hulp te verleenen.

St. Helena 25 nov. De Fransche bark *Formosa,* kap. Nicolle, van Cocanada naar Marseille, den 22 julij ll. zwaar lek alhier binnengeloopen, is afgekeurd en zal verkocht worden.

Kaapstad 21 nov. Het schip *Louis Meijer,* k. G. H. Holtgreve, v. Java, laatst van Mauritius, naar Amsterdam, met schade in Tafelbaai binnen, zou tegen het einde van december de reis kunnen vervolgen.

— Het schip *Drie Gebroeders,* kapit. Kramer, bevorens gemeld, is den 13 dezer uit Simonsbaai n. Amsterdam vertrokken, na nog eens gedreigd te hebben op strand te komen. De passagier op dien bodem, de heer N. J. Wetrens, van Leiden, was 31 oct. overleden. Zijne echtgenoot en dochter zijn echter met de *Drie Gebr.* vertrokken.

—o—

2 januarij. De wind te **Falmouth** N. O. en te **Deal** Z. O. t. Z.—N. O.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
2 jan. *Scotia,* Miskelly, Baltimore

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 4 jan.: 1ste getijde 6 ure 5 min.; 2de get. 6 ure 29 min.

Arnhem. Waterhoogte 2 jan. 0.89 el. [illegible]

Keulen. Rijnhoogte 2 jan. 5 v. [illegible] (gew. ½ d.) Eenig [illegible] drijfijs in den Rijn.

In 1861 zijn te **Antw**[illegible] aangekomen 2786 schepen (208 meer dan [illegible]60), metende 640,996 tonnen, waaronder 17[illegible] [illegible]erlandsche van 23,016 tonnen. — Vertrokken [illegible] schepen, waarvan 1512 geladen en 1284 in [illegible], onder de geladen schepen behoorden 115 [illegible] die in ballast 59 Nederlandsche schepen. Op 31 [illegible]ember ll. waren 155 schepen in de haven [illegible] waaronder 26 Nederlandsche.

Cargalijsten.

Amsterdam.

HADERSLEBEN, Allegonda Magrietha, H. J. Gort. — 10[illegible] t. Boekweit, H. en D. Rahusen.

AMSTERDAM 3 Januarij.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld	2½ pCt.	63¼	63½	63½
"	dito dito	3 "	75¾	76	76
"	dito dito	4 "	98 7/16	98⅝	98⅝
"	Amort. Synd.	3½ "	90½		
"	Hand. Maats.		135½	135⅞	135⅞
"	O.-I. Leening	4 "			
"	Holl. Spw....	4 "			
"	Rijn dito.....	4½ "	105		
"	M. van Weld.	4 "			
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½ "	53½	53⅝	53⅝
Frankrijk,	Certificaten..	4½ "			
Spanje...	Buitenlands..	2 "	41⅝		
"	dito	3 "	50½		
"	Binnenlands.	3 "	47¼		
"	Amort. Schuld	......	16 7/16		
"	Bew. v. Coup.	......	6 3/16		
Portugal,	Obligatien...	3 pCt.	45⅛	45¼	45¼
"	dito 1856/59.	3 "	44¼	44 5/16	44¼
"	dito Uitgest..				
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5 "	101⅞		
"	dito 1828/29..	5 "	101		
"	Cert. 1831/33	5 "	78		
"	d.° 1840.....	4 "			
"	d.° *Stieglitz*..	4 "	71⅛	71 3/16	
"	d.° d.° Nieuwe	5 "	79¾	79 15/16	79⅞
"	d.° d.° 1855 N.	5 "	91⅝	91¾	91⅝
"	d.° te Lond.	4½ "			
"	d.° v. Assign..	6 "			
"	Inschr. dito..	6 "			
Polen,...	Aand. 1835..	.... *f*	161½		
"	Oblig.......	4 pCt.	74		
Pruissen,	Oblig.......	4½ "			
"	dito 1859....	5 "	104⅞		
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5 "	53¾		
"	d.° dito	4 "			
"	d.° Met. Oude	5 "	44¼	44 7/16	44 5/16
"	d.° N. te Ams.	5 "	68¾	68⅞	68¾
"	d.° Nat. Met..	5 "	54 3/16	54 7/16	54¼
"	d.° Metalliek.	2½ "	23 9/16		
"	W. Ad. fl 250	4 "	188½		
Brazilië,	1824, £ 100	5 "	98½		
Equador,	£ 100......	1 "			
Venez.,..	Obligatien...	3 "	21⅞		
"	Uitgestelde..	1½ "			
Grenada,	Obligatien...	4½ "	14⅝	14⅞	14 13/16
"	Uitgestelde..	1 "	5¼	5⅜	5⅜
Mexico,..	Obligatien...	3 "	27 5/16	27½	27 5/16
Illinois...........		7 "	82¼	82¾	82¼

Nederl. Bank, 4 pc., 189; Rijnspw., 2de Leening, 4½ pc., 99⅞. Belgie, 4½ pc., 93. Rusland, Cert. te Londen, 1859, 3 pc., 58⅝; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 89⅜, 89¼, 89¼; dito Spoorw.-Actien, 5 pc., 189, 189¾, 189. Weener Bank-Actien, 3 pc., *f* 619, *f* 620; dito Aand. 1839, 257. Brazilie 1843, £ 100, 5 pc., 98½; dito 1852, 1858, 1860, 4½ pc., 87¾. Grenada, 2 pc., 19 3/16, 19¾, 19¾; dito gest. 8 15/16, 9⅛, 9⅛. Louisiana, 5 pc., 81. Griekenl., 1825, 5 pc., 7 7/16, 7½.

Beleening 4, Prolongatie 3½, 4½, Disconto 4 pc.

Over het algemeen waren alle fondsen iets williger, alleen Rusl. Spoorw. en Spanje binnenl. 3 pc. uitgezonderd.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63½. Spanje, 3 pc., 41⅝; dito binnenl., 3 pc., 47¼. Oostenr. Metall., 5 pc., 44¼; dito Nation. 5 pc., 54 3/16 a ¼.

PARIJS 2 Januarij.

Frankrijk 3 pc. a cont. 67.40, 67.55; dito op ultimo 67.45, 67.50; dito 4½ pc. a cont. 95.50, 95.35; dito op ultimo 95.20, 95.25; Bank-Actien 2930. Crediet Mobil. 720, 727.50; Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 397.50. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. —; dito buitenl. 3 pc. Oude 50, dito Nieuwe —; dito binnenl. 3 pc. —; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 72.

Door de hoogere koersen op de Londensche beurs heerschte ook hier eene williger stemming.

Badensche loten à fl. 35.

Bij de op den 30sten ll. plaats gehad hebbende premien-trekking zijn de volgende nommers 30628, 144272, 197643, 214259, 214298, 222461, 240100, 275271, 335732, 363725, ieder met 1000 fl. uitgekomen.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 3 Januarij.

Tabak. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 20 v. Maryland ex Casilda.

SCHIEDAM 3 Januarij.

Granen. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Arch. *f* 252 6/w.; 145 ℔ N. Petersb. *f* 252 6/w.; 144 ℔ N. Pernau *f* 262 cont., *f* 264 6/w. Gerst, 127 ℔ Libau *f* 195 6/w.

Moutwijn, per Ned. Vat zonder fust *f* 12.50.
Jenever, " " " " " - 18.—.
Amst. Proef, " " " " - 19.25.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel.................. *f* 2.30.

AMSTERDAM 3 Januarij.

Metalen. Van Banca Tin is 1 ceel tot *f* 72 gedaan.

Vetwaren. Traan Zuidzee *f* 38, Robben- *f* 40; Lever-, bruine *f* 42 a *f* 43, blanke *f* 45 a *f* 46. Rondvisch per 50 N. ℔ *f* 12½. Ansjovis 1861r en 1860r *f* 8, 1859r *f* 7, 1858r *f* 7½.

Granen. Tarwe tot vorige prijzen met eenigen handel: 132 ℔ bonte Pools. *f* 405; Hong. *f* 370 per 2400 kil.; 127 ℔ bonte Pools. *f* 378; 130 ℔ Jar. Zweeds. *f* 390; 130 ℔ witb. Pools. *f* 405. Rogge dadelijk prijshoudend: Amerik. *f* 240 per 2100 kil.; 120 ℔ Odessa *f* 244, *f* 245; 120 ℔ Petersb. *f* 252; 122 ℔ Pruiss. *f* 251; op levering lager, in Maart *f* 236, in Mei *f* 235. Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden enz. Koolzaad: op 9 v. Olie te leveren in April £ 80, in Oct. £ 71. Raapolie: op 6/w. *f* 43; vlieg. *f* 41½; 1 Mei *f* 41½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 39½. Lijnolie: op 6/w. *f* 35½; vlieg. *f* 34½, *f* 34½, 1 Maart, April en Mei *f* 34. Hennepolie op 6/w. *f* 40½; vlieg. *f* 39½. Raapkoeken per 1040 st. *f* 88 a *f* 94. Lijnkoeken per 104 st. *f* 13 a *f* 15.

Granen en *Zaden.* Aan de Zaan heeft de aanvoer in 1861 bedragen, uit zee: 970 last Tarwe, 820 last Rogge, 3030 last Gerst, 50 last Boekweit, 170 last Erwten, 1500 last Koolzaad, 7150 last Lijnzaad, 95 last Hennepzaad; uit Groningen en Friesland (alleen van hetgeen met paspoorten is aangevoerd): 145 last Tarwe, 10 last Rogge, 465 last Gerst, 830 last Koolzaad; uit de overige provincien zijn de aanvoeren niet op te geven. De tegenwoordige voorraad aldaar op zolder is ongeveer: 440 last Tarwe, 1100 last Rogge, 1380 last Gerst, 13 last Haver, 65 last Boekweit, 10 last Erwten, 70 last Kanariezaad, 990 last Koolzaad, 100 last Rubs, 960 last Lijnzaad, 120 last Hennepzaad.

MIDDELBURG 2 Januarij.

Granen, Zaden enz. Er was heden zeer weinig Graan ter markt, de kooplust was ook uiterst beperkt. Tarwe kon alleen in de puikste soorten vorigen prijs halen. Rogge bleef bijna zonder handel. Gerst ruim 25 a 50 c. lager afgegeven. Walch. witte en bruine Boonen bleven in een doen. In Erwten of Paardeboonen is ook geen verandering op te geven. In de prijzen van den Olie noch van de Koeken is ons eenige verandering bekend.

LONDEN 2 Januarij.

Suiker met goede vraag voor geraffin. soorten; Mauritius goed ligt grijs bedong 39/, crystall 41/, laag bruin 31/, mooi bruin clayed Manilla 34/6. Geraffineerde stil doch vast, met geringen voorraad, ordin. lompen 49/. — *Koffij.* Plantation Ceylon 6 d. a 1/ hooger, mooi ord. middl. klein grijs 72/ a 74/6. — *Cacao* stil; Trinidad grijs 66/ a 67/. — *Thee* als voren met goeden handel. — *Rijst* flaauw; de zeilende ladingen op dit oogenblik uit Indië onderweg bedragen te zamen 33,247 ton. — *Peper.* Singapore 3⅜ a 3½. — *Salpeter* flaauw. — *Schellak* 5/ a 10/ hooger; mooi roodachtig leverkl. £ 8.7.6 a £ 8.10. — *Lijnzaad* iets beter; Calcutta op levering 61/, Patna 63/. — *Katoen* met goede vraag ⅛ a ¼ d. hooger. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer vast 49/3. Tin vast, Straits 117/. Zink als voren, loco £ 17.7.6 a £ 17.10. — *Oliën.* Lijn- stil 33/9; Raap- onveranderd tot de notering van gisteren, tot Junij werd betaald 43/9; Terpentijn- vast 68/. — *Talk* stil; Januarij/Maart 50/, Maart 50/9, loco 51/ nominaal.

Veemarkt. Met goede aanvoeren in flaauwe stemming. Schapen algemeen van beter kwaliteit zijnde, zijn de minste soorten iets hooger genoteerd. Puike Kalveren 4 d. hooger. Men noteert: Ossen 3/4 a 5/, Schapen 4/ a 5/6, Kalveren 4/6 a 5/6, Varkens 4/ a 5/.

LIVERPOOL 1 Januarij.

Suiker met veel handel tot iets hoogere prijzen; Porto Rico 41/, clayed Manilla 22/6, Pernam en Paraiba oude 21/, nieuwe 21/3.

ANTWERPEN 2 Januarij.

Granen en *Oliezaden* stil. — *Hop* vast.

HAVRE 30 December.

Katoen bijna zonder omzet. — *Huiden.* M.-V. gedr. fr. 122; B.-A. gez. Ossen- fr. 71. — *Talk.* New-York fr. 65. — *Verwhout* met goede vraag, Campeche Haiti van de Kaap fr. 8; Manilla Sapanhout fr. 12 a 12½.

31 December.

Katoen. De verkoopen hebben gisteren tot 3 ure slechts 60 b. bedragen en heden tot 3 ure ca. 300 b.; men noteert:

	laag.	zeer ord.	ord.
New-Orleans.....	141	148	151
Mobile..........	139	145	148
Georgia.........	136	142	146

Koffij. Haiti Port au Prince loco fr. 88½ entr.; Rio ongew. fr. 75. — *Huiden* met goede vraag, B.-A. en M.-V. gedr. fr. 100 a 113½. — *Rijst.* Bengal fr. 17½. — *Granen* stil, roode Amerik. Tarwe fr. 64½ a 65 cons. Meel. Ohio extra fr. 43 cons.

HAMBURG 2 Januarij.

Granen. Tarwe zeer stil. Rogge onveranderd en zonder handel. — *Raapolie* per Mei 26.10 a 26.8; per Oct. 26.2. — *Koffij* stil. — *Zink* zonder handel. — *Katoen* met goede vraag tot hoogere prijzen. — In *Salpeter* ging niets om. — *Harst* en *Terpentijnolie* stil.

FERNAMBUCK 14 December.

Suiker. Witte 3700 a 3900 r.; bruine r. 2300 a 2500. — *Katoen* r. 12,000. — *Wissel* op Londen 26½ d.

BUENOS-AYRES 27 November.

Huiden. Gez. Ossen- Saladeros r. 45; er werden 11,808 stuks verscheept naar Engeland en het Kanaal, terwijl nog 400 st. in voorraad zijn; gedr. ½ Koe- en ½ Ossen 49; verkoopen 88,500 st.; voorraad 20,000 st. — *Jenever* van boord r. 12 per kelder. — *Vrachten* naar Antwerpen gedr. Huiden 80/. — *Wissel* op Engeland 66/.

VALPARAISO 16 November.

Sedert ons laatste berigt is er geene belangrijke verandering in onze markt te bespeuren, er gaat weinig om, terwijl van de meeste artikelen goede keuze is. — *Manufacturen* flaauw, met veel voorraad. — *Suiker.* Geraffin. van Hamburg bedong $ 2.68; circa 16,000 arrobas liggen hier opgeslagen. — *Papier.* Fransch Propatria formaat $ 1 a $ 1.12, Post- $ 1 a $ 1.50, om te drukken $ 4. — *Kaarsen.* Spermaceti Engelsch fabrikaat 50 c., Stearine als voren.

UITVOER-ARTIKELEN. *Koper* in staven $ 16.75. — *Huiden* lager, prima $ 11.50. — *Tin* te Arica $ 25. — *Salpeter* $ 1.75 a $ 1.81. — *Vrachten* naar Engeland £ 3.15 a £ 4. — *Wissel* op Londen 45½ a 46.

BAHIA 11 December.

Katoen 10,500 a 11,000 reis. — *Suiker.* Witte r. 2750; bruine r. 2100 a 2200. — *Wissel* op Londen 26¼ a 26½ d.

HAVANA 6 December.

Suiker. Kort na het vertrek der laatste post zijn houders genoodzaakt geweest door gebrek aan vraag hunne eischen lager te stellen, hetwelk spoedig meer levendigheid veroorzaakte, vooral voor Amerika tot 1 r. beneden de laatste notering. Sedert het laatst der vorige maand gaat er echter weder weinig om, doch heden kwamen tot de verlaagde prijzen aanzienlijke afdoeningen tot stand. Men noteert n.° 8 a 10 7½ a 8 rs., n.° 11 a 12 8¼ a 8½ rs., n.° 13 a 14 8¾ a 9 rs., n.° 15 a 16 9¼ a 9½ rs., n.° 17 a 19 9¾ a 10 rs., ord. wit 11 a 11½ rs., middl. wit 12 a 12½ rs., mooi wit en Florida zonder voorraad. De keuze is beperkt, daar de voorraad hier en te Matanzas slechts 22,000 kisten bedraagt. Het weder is zeer gunstig voor het nieuwe gewas, op vele plaatsen heeft men reeds een aanvang gemaakt met malen, zoodat men tegen het midden dezer maand algemeen daarmede bezig zal zijn. Tegen het einde dezer maand wacht men reeds partijtjes nieuwe aan de markt. Op levering zijn nog geen verkoopen gesloten. De uitvoer van Havana en Matanzas bedraagt van 1 Januarij tot heden 1,461,688 k. Suiker en 89,786 v. Melassen, en dit jaar naar Holland 6023 k. Suiker. Melassen nominaal 4 rs.; nieuwe nog niet aan de markt. — *Honig* 4½ rs., tot welken prijs ook een contract per Januarij en Februarij gesloten is, zoodat men geen lagere prijzen te gemoet ziet. — *Was.* Witte $ 9½ a $ 10, gele $ 7½ a $ 9.

INVOER-ARTIKELEN, *Jenever* in damejeannes van 5 gallons 20 a 33 rs.; de voorraad is zeer gering. — *Azijn* 12 rs. — *Kaas* met goeden voorraad; Edammer $ 18 a 20. Een partijtje per Havana Packet werd tot $ 24 afgedaan. — *Rijst.* O.-I. $ 4½ a 7½, Carolina $ 7½ a $ 7¾. — *Vrachten.* Naar Europa stil, naar Falmouth 40/. — *Wissel.* Op Londen gisteren 11 a 12 °/₀ premie, is heden gedaald op 10 a 11 °/₀ dito. Tot deze verlaging is veel omgegaan, en men houdt nu weder op 13 a 14 °/₀.

SANTOS 7 December.

Koffij. Verschepingen naar 't Kanaal en de Elbe 5000 b.

KAAPSTAD 21 November.

Gedurende de afgeloopene maand is er volstrekt niet in den handel gespeculeerd, maar in het klein nog al wat verhandeld. Vele artikelen zijn in groote hoeveelheden aanwezig en moeijelijk van de hand te zetten, vooral kolen, vetwaren, ijzeren staven, zeep en Goudsche kaas, welk laatste artikel tot zeer lage prijzen verkocht wordt.

INVOER-ARTIKELEN. Men noteert: Ansjovis 1/6 a 1/8. Holl. Boter 1/3 a 1/4. Holl. Cigaren 27/ a 50/. Wollen Dekens 14/ a 25/, Molton enkele 3/, dubbele 3/6. Eau de Col. ord. 5/6 a 6/, prima 12/. Jenever, roode kelders 30/ a 36/. Westph. Hammen 1/2 a 1/3. Koffij, Java 70/ a 80/. Kaas, Z. M. 10 d. a 1/; Edammer 3/3 a 3/6. Kaarsen, Compos. 1/ a 1/1; Spermacetie 1/1 a 1/3. Likeuren 30/. Raapolie 5/6 a 6/; Lijnolie ongek. 4/; gek. 4/6. Holl. Pickles 35/. Pek 25/. Paarlgort 30/. Rolpens 13/. Stokvisch 9 d. Suiker, Holl. gebr. 5¼ a 5½ d.; Kandij 12/6 a 14/. Holl. Stijfsel 25/. Holl. Spek 7 a 9 d. Sago 21/6. Koornschoppen 2/6 a 3/. Koolteer 16/ a 20/. Zweedsche Teer 25/. Verwwaren, rood 33/; groen en blaauw 36/; roode Menie 45/; Witlood 39/.

Vrachten gestegen, daar er veel Wol, Vellen enz. voor uitvoer bestemd zijn. Van Algoabaai is Wol voor ½ a ⅝ d. per pond naar Londen gevoerd.

Wissel. Schatkistbiljetten 30 d. zigt ½ a 1 pct. premie, Bankbills 30 d. zigt 1 pct. premie, Handelspapier 90 d. zigt 1 pct. disc.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij ons **Huwelijk** ondervonden, betuigen wij, ook namens onze wederzijdsche Betrekkingen, onzen hartelijken dank.

J. L. JACOBSON Az.
DOROTHEA JACOBSON,
KANN.

Rotterdam
4 *Januarij* 1862.

In dank bij den Ondergeteekende ontvangen van

N., 1 Bankbiljet, groot *f* 60,

met de aanwijzing *f* 50 voor *'t Blinden-Gesticht*,
- 10 " *de Havelooze Kinderen.*

M. RETEMEIJER.

De Notaris CAZAUX VAN STAPHORST, Directeur der **Vereeniging tot Hypothekaire Geldschieting op het Nieuwland ten zuidoosten van Wieringen**, adverteert dat bij gedane

UITLOTING

van **Twee** OBLIGATIEN, ieder groot *f* **1000,—**, uit de Negotiatie ten laste van gemelde Vereeniging zijn uitgeloot de Nommers **22** en **46**, weshalve de Obligatien der gemelde Negotiatie, onder die Nommers uitgegeven, aflosbaar zijn gesteld tegen den eerstvolgenden verschijndag der Rente, 1° Februarij 1862.

En worden de **Houders** dier Obligatien mitsdien uitgenoodigd, om de aflossing daarvan, op evengemelden dag, vóór 12 ure des middags, ten zijnen Kantore, aan het Westnieuwland te Rotterdam, te komen ontvangen, tegen overgifte der Stukken, met de daarbij behoorende dan onverschenen Coupons.

Aanbesteding van een **Woonhuis.**

De Heer J. LEEUWENBURGH Pz. is voornemens op Dingsdag den 14 Januarij 1862, des middags ten 12 ure, bij Inschrijving te Besteden:

Het **BOUWEN** van een geheel Nieuw **WOONHUIS**, te *Mijnsheerenland*, met de **LEVERANTIE** van alle daartoe benoodigde **Materialen.**

Het Bestek en Teekening liggen ter inzage bij den Kastelein VAN WAASBERGEN, te Mijnsheerenland; de Aanwijzing zal plaats hebben op den dag der Besteding, des morgens ten 10 ure; terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij den Heer Besteder te Heinenoord, en den Fabrijk en Landmeter H. BREMKEN, te Strijen.

Door Sterfgeval wordt **TER OVERNEMING** aangeboden eene florisante

HANDELSZAAK in KAAS.

Binnen- en Buitenlandsch debiet.

Adres, met *franco* Brieven onder letter D, ten Kantore van den Notaris VAN DER HOEVEN, Beursplein, n.° 3, te Rotterdam.

Nederlandsche

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM—LONDEN.

Schroefschoener FIJENOORD,

Kapit. *M. van 't Hoff.*

Van **ROTTERDAM** naar **LONDEN.**

JANUARIJ 1862.

ZONDAG 5, 's morgens ten 8 ure.
" 12, " " 8 "
" 19, " " 8 "
" 26, " " 7 "

Van **LONDEN** naar **ROTTERDAM.**

DONDERDAG 9, 's morgens ten 8 ure.
" 16, " " 8 "
" 23, " " 8 "
" 30, " " 8 "

In verbinding met de naar en van **Manheim** en tusschen gelegene Plaatsen aan den Rijn varende Stoombooten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij.

☞ Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij** en hare Cargadoors de Heeren D. A. VAN OORDT & Co., in de Boompjes te Rotterdam, en bij alle Agenten der **Nederlandsche Stoomboot-Reederij.**

Op een **Notaris-Kantoor** te *Rotterdam* WORDT GEVRAAGD

een JONGELING,

eene goede hand schrijvende. Adres, *franco* onder letter K, bij den Boekhandelaar D. J. P. STORM LOTZ, Oppert, 6/245, te Rotterdam.

PHOSPHATE DE FER van **LERAS,** Apotheker, Docteur-ès-sciences, 7, rue de la Feuillade te Parijs. — Dit nieuw ijzerhoudend middel vereenigt in zich de bestanddeelen van de beenderen en het bloed, en bevat het ijzer in oplosbaren toestand. Volgens in de hospitalen van Parijs gedane en in het Prospectus opgenomen observatien, is het beter dan de ijzerhoudende pillen, dan lactas ferri, dan door waterstof herleid ijzer, dan pillen en siroop met iodure van ijzer, en geneest spoedig bleekzucht, maagkwalen, moeijelijke spijsvertering, gebrek aan bloed, verlies van krachten en eetlust, moeijelijke tijdperken en witten vloed. Het is de beste plaatsvervanger van de *Levertraan*. Depôts te Rotterdam bij de Heeren CLOOS en VAN SANTEN KOLFF.

SIROOP VAN BITTERE ORANJESCHILLEN,

EEN TONISCH EN ANTINERVEUS MIDDEL,

goedgekeurd door de Académie de Médecine en door de Ecole de Pharmacie te Parijs.

Uit de genomen proeven blijkt dat de **Sirop Laroze** van bittere oranjeschillen, een tonisch en antinerveus middel, steeds de beste uitkomsten opgeleverd heeft in alle ziekten waarbij die is aangewend. — Geneesheeren en zieken hebben zulks geconstateerd bij werkeloosheid van de maag en de ingewanden, welker functien zij regelt, en vooral bij scherpte, verhitting en ontsteking van de maag, trekkingen, pijn en kramp in hetzelfde orgaan; slechte spijsvertering, gebrek aan eetlust; zwaarmoedigheid gepaard met maagontsteking, hevige en chronische maagontsteking, hysterie gepaard met ontsteking van de maag, uit de ingewanden voortspruitende zenuwziekte, verzwakking, hartkwalen, braakingen, koliek, langzame herstelling, kwijning, verval, verzwakking van het zenuwgestel, uitputting, verstoppingen, diarrhee, dyssenterie, melancholie, chronische leverontsteking, uitzetting van de lever en de milt, zenuw- en leverkoliek, geelzucht of overloop van gal, hartkloppingen, benaauwdheid, ligte zenuwkoortsen, hypocondrie, flaauwten, melancholie. Geneesheeren van alle landen hebben hare wezenlijke voortreffelijkheid boven de meest geroemde kalmerende middelen voor het zenuwgestel geconstateerd, en hebben het erkend als het zekerste auxiliair voor ijzerhoudende middelen, wier assimilatie zij vergemakkelijkt, de verstoppingen voorkomende, welke deze veroorzaken. — Elke flacon Sirop Laroze is van buiten omwonden met een geel-roodeñ moirée band, waarop aan ééne zijde in het moirée is gedrukt J. P. LAROZE en aan de andere de letters J. P. L. met groot kapitalen, en de onderteekening Laroze, waarop zijn fabriekmerk is aangebragt, waarnaar men altijd moet vragen. — Prijs der flacon 3 fr.

Men vervoege zich direct tot J. P. Laroze, rue de la Fontaine Molière n.° 39bis, te Parijs. In Nederland, Algemeen Depôt, bij den heer H. H. ULOTH, Apoth., Zeedijk te Amsterdam; Amersfoort, COOLHAAS en VAN NES; Arnhem, ROMEIN; 's Gravenhage, RENESSE; Haarlem, SCHREUDER; Middelburg, VAN DE KAMER; Rotterdam, VAN SANTEN KOLFF; Tiel, FAASSEN, en Utrecht, GROOTENDORST.

Een HEER van middelbaren leeftijd zoekt tegen het Voorjaar **TWEE a DRIE**

gemeubeleerde Vertrekken,

benevens **Kost** en **Huiselijk Verkeer.** Adres, onder letter B, bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

De Notaris *WILLEM HENDRIK VAN MEUKEREN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, zal op nader te bepalen dag in deze loopende maand in het openbaar Verkoopen:

AANDEELEN

in zeer soliede **Zee-** en **Brandverzekering-Maatschappijen,** alsmede in de **Maatschappij van Assurantie, Disconteering en Beleening,** allen gevestigd te Rotterdam.

Nadere informatien zijn inmiddels te bekomen zoo ten Kantore van den Notaris *P. M. MONTIJN*, te Gouda, als ten Kantore van voornoemden Notaris *VAN MEUKEREN*, te Rotterdam, Weste Wagenstraat, 5—645.

PUBLIEKE VEILING

te ROTTERDAM,

op Maandag den 6den Januarij 1862, des voormiddags ten half elf ure, in het Logement **de Zon,** aan den Steiger, van:

C.ª 72 Last ROGGE,

meer en minder door Zeewater beschadigd, aangebragt van **Koningsbergen** per het Schip *Bartelt Herman*, Kapitein *F. M. Rasker*, en thans alhier op Zolder en in Ligter liggende.

Nadere informatien te bekomen ten Kantoren van NOORDWIJNS & ZOON en SCHADEE & Co.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Ed. de Vries.***

ZATURDAG 4 JANUARIJ 1862:

Die Hochzeit des Figaro,

groote Opera van *W. A. Mozart.*

Aanvang ten 7½ ure precies.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Ed. de Vries.***

ZONDAG 5 JANUARIJ 1862:

ABALLINO,

de groote Bandiet,

Romantisch Tooneelspel in 5 Bedrijven.

Aanvang ten 6 ure precies.

NIEUWE SCHOUWBURG,

op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.

Directie: ***Breedé & Valois.***

Op ZONDAG 5 JANUARIJ 1862:

KAPITEIN TIC,

of de Terugkomst uit China.

Tooneelspel in 3 Bedrijven, naar het Fransch van *Labiche* en *E. Martin*, door *J. P. Hagen.* Nooit alhier vertoond, maar te Parijs meer dan 100 achtereenvolgende malen op het Théâtre de Vaudeville opgevoerd. — Daarna:

ZARINA,

of de Sterren-Koningin,

Nieuw groot Ballet-Pantomime in 3 Tafereelen, gecomponeerd en gemonteerd door den Heer *Holtzer*.

Dansen in het Eerste Tafereel:

1. INTRODUCTIE door de Dames van het Ballet.
2. GRANDE SCÈNE DANSE, door Mw. *Maury.*

Dansen in het Tweede en Derde Tafereel:

1. SEVILIANA, Pas Espagnol, door de Dames van het Ballet. 2. GRAND PAS DE DEUX, door den Heer *Holtzer* en Mw. *Maury.* 3. LA SEDUCTION, door Mw. *Maury.* 4. GRAND PAS MAURESQUE, door Mw. *Maury*, den Heer *Witt*, Mw. *Witt*, Mw. *van Velsen* en de Dames van het Ballet. 5. FINAL, door al de Dames van het Ballet.

Aanvang ten ACHT ure.

1ste Rang *f* 1.00. Parterre *f* 0.75. Galerij *f* 0.30. Plaatsen zijn dagelijks te bespreken à 10 Cents extra voor iedere Plaats.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45
" " alleen n. 's Hage: 9.45, 5.30, 9.35
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.30
" 's Hage " " 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 9.43
Aankomst te Rotterd.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.30

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.), 6.35, 9.10.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 1, 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.), 7.30.
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.27 (wkd), 8.39.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7.05 (wkd), 9.10.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.15 's morg. en 3 's nam.
" Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 5.25 's namidd. de laatste alleen tot Antwerpen en Moerdijk.
" Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 5.30 's namidd. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
***G. en C. A. VAN REYN,* te Rotterdam.**

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
ZATURDAG 4 Januarij 1862, N°. 4.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Vrijdag 3 Januarij.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over Hoofdstuk XI (*Departement van Kolonien*) der Staatsbegrooting voor 1862.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* begint met de stelling, dat hij is een leek op koloniaal gebied, en dat hij toch den Minister moet bestrijden. Hij is in zoover een leek, dat hij geen levensstudie van dit onderwerp heeft gemaakt; maar hij heeft toch later veel over deze zaak gelezen en gehoord. Het is geen strijd over personen, want, gold het den persoon van den Minister, dan zou hij over vele bezwaren kunnen heenstappen, want hij acht het karakter en de regtschapenheid van dezen Minister hoog. De Minister heeft in de andere Kamer bedachtzaamheid aanbevolen; dit is zeer nuttig, en spreker wil dit ook. Spreker waardeert ook de edele inborst en de gelukkige gaven van den Minister, die door zijne openhartigheid vertrouwen heeft ingeboezemd. Maar er is ook eene schaduwzijde. Vóór 20 jaren was spreker de ambtgenoot van de heeren Rochussen en Baud. En als nu de heer Rochussen is opgetreden tot voortzetting der beginselen van den heer Baud, en deze Minister zegt, dat hij niet de rigting van den heer Rochussen wil volgen, dan ontstaat bij spr. twijfel omtrent de juistheid der inzigten van den Minister, vooral daar de heer Baud tot de uitvoering van het stelsel van den graaf van den Bosch krachtdadig heeft medegewerkt. Spreker is dus ongerust omtrent de rigting van dezen Minister. De Minister zegt geene proefnemingen te willen, maar spr. is daarvoor niet zoozeer bevreesd, zoo de strekking van die proefnemingen is om de waarheid te zoeken. Spr. komt nu tot eene meer bepaalde rectificatie van zijn oordeel. In het programma van 23 april staat duidelijk: liberaal in Nederland; behoudend in de Kolonie. Liberaal natuurlijk in een gezonden zin, in den geest en strekking des tijds, met vermijding van uitersten. Maar ook behoudend, in den zin van behouden. Spr. merkt hierbij op, dat onze taal wel niet fraai klinkt, maar zij heeft eene eigenaardige waarde: zij is krachtig en rijk. Behoudend wil zeggen handhaven; niet afwijken van een beginsel. Het sluit echter niet uit vooruitgang op den weg van verbetering, maar het sluit in zich het behoud van beginsel. En hierover is nu juist het verschil ontstaan. De strijd, die thans bestaat, begon eerst met de circulaire van september van den heer van Zuylen, die openbaar is gemaakt in de maand october. Het is gebleken dat de Ministers in den beginne de rigting van den Minister van Kolonien niet kenden. En nu wijst spreker op het oordeel van de meeste leden der Tweede Kamer. Zij, die langzamen, voorzigtigen overgang tot een ander stelsel wilden, bestreden den Minister, terwijl juist de anderen hem steunden. Nu zegt de Minister wel: ik sta tusschen beiden; ik ken geene partijen, en de uitkomst zal u bewijzen dat ik meer overhel tot het behoud. Maar dan is het toch zonderling dat allen, die in den geest van het dagblad „de Indiër" zijn, verklaren: de Minister is nog niet in onze rigting; hij bevindt zich op een hellend terrein dat onhoudbaar is; laten wij hem steunen, en hij zal van lieverlede verpligt zijn zich aan ons over te geven. En als de Minister nu zegt: Beoordeel mij naar mijne handelingen, dan wijst spreker op het gebeurde met den resident van Rembang. Er is in der tijd veel gestreden en gesproken over de ongelukkige zaak der Pangka-contracten, maar men heeft het toch niet verder kunnen brengen dan te zeggen, dat die zaak geregeld was in het finantieel nadeel van den Staat. Spreker wil aannemen dat het toen eene gunst was, maar het stelsel bleef dan toch intact. En wat ziet men nu? Een resident handelt in strijd met de voorschriften van den Gouverneur-Generaal en van den Raad van Indië. Die resident is mede-redacteur van „de Indiër;" hij neemt maatregelen, waarvan hij zeggen kan: als die doorgaan dan is het noodige verrigt om de vrije beschikking op de particuliere ondernemingen te schragen. Hier berust nu de Min. niet eenvoudig in de veroordeeling van een Indisch ambtenaar, maar hij neemt lagere ambtenaren te baat, die gezegd hebben: Zóó schuldig is die man niet, er zijn wel verzachtende omstandigheden. En daarop steunt nu zijne voordragt aan den Koning, tot herziening van het veroordeelend besluit van den Gouverneur-Generaal. Die voordragt is verzonden aan den Raad van State. Nu zal men wel willen toegeven dat die Raad is zamengesteld uit onpartijdige, zelfstandige mannen. Men vraagt hun oordeel over deze aangelegenheid, en de uitslag was: eene minderheid wil nader onderzoek. Die minderheid heeft zich dus nog niet vereenigd met het voorstel des Ministers. Van de meerderheid wordt echter gezwegen. Spreker meent hieruit de gevolgtrekking te mogen maken, dat zij den maatregel van begenadiging bestrijdt. Hij meent dat men uit het gebeurde met deze zaak niets anders kan opmaken, dan dat de Minister niet zoo ongezind is de rigting van den resident van Rembang te volgen. En wat nu den strijd der Ministers onderling aangaat, betrof dit alleen feiten die al dan niet eene bepaalde strekking hadden, dan was het enkel eene zaak van ijdelheid, en dan begrijpt hij niet dat die gezamenlijke Min. het gevaar van zulk een strijd niet hebben getracht te boven te komen en dat men geene pogingen in het werk heeft gesteld om dien afzonderlijken strijd te laten rusten. — Maar, zegt men, noem feiten. Spr. heeft zoo even op een feit gewezen, hij zal ook een ander aanvoeren. De Minister van Kolonien zeide eerst, dat er nog wel tien jaren zouden verloopen vóór § 6 van art. 56 wierd uitgevoerd, en later wijst de Minister op de mogelijkheid van een nog langer tijdsverloop. Voor ons, die niet geheel ingewijd zijn in het geheel der administratie, moet het alleen aankomen op de rigting van den Minister. Nu is er veel gestreden over art. 56 Regerings-reglement. Spreker zal dit niet doen. Hij wil niet onderzoeken of er niet eene zekere tegenstrijdigheid bestaat tusschen den aanhef en de slotsom van dat artikel. Hij geeft toe dat men § 6 niet kan wegcijferen, daar die eenmaal in de wet is opgenomen. Maar de aanhef en de vijf eerste paragraphen van het artikel zijn in een behoudenden zin van het cultuurstelsel; alleen als men komt tot § 6, dan valt men in de termen van hetgeen de heer Baud noemde: een *desideratum*. Nu zegt de Minister, dat hij het einddoel wil bereiken; maar wie wil dit niet? Wie zou niet verlangen den Javaan te ontwikkelen, opdat hij eenmaal volkomen vrij zij? Maar dit moet met de uiterste voorzigtigheid geschieden. De Javaan is op dit oogenblik nog eene blinde gehoorzaamheid verschuldigd aan zijne meerderen. Leert hem eerst man worden; leert hem zelfstandig te zijn, en vooral zijne regten te kennen. Doch zoo lang die blinde gehoorzaamheid bestaat, zullen al uwe contracten, al wat gij doet in den zin van vrije beschikking, zijn van nul en geener waarde. De Javaan zal altijd eerst vragen: wat wil de Regent. En die ondergeschiktheid gaat zelfs zoo ver dat, zoo de regent zelfs zijne buffels zou stelen, hij zich daarover nog niet eens zou beklagen, maar eer zeggen, dat hij ze hem vrijwillig had gegeven. Zoo lang nu dit bestaat, is geen overgang denkbaar. Ook spreker wil ontwikkeling door middel van het Christendom, maar dit helpt niet alleen. En als men nu ziet dat toch niets helpt om den Javaan uit den staat van onderworpenheid te brengen, laat dan bestaan de toestand waarbij hij zich gelukkig bevindt.

Nu tot bijzonderheden overgaande, neemt spreker gaarne deze gelegenheid te baat, om zijn genoegen te kennen te geven over eene zaak, namelijk de voordragt door dezen Minister van den baron Sloet tot Gouverneur-Generaal. Spreker wijst hierop juist, omdat die benoeming van vele zijden is bestreden en afgekeurd. Hij zegt dit met kennis van zaken en hij zou daarbij voegen zeer onpartijdig te zijn, want hij gelooft niet altijd met den heer Sloet in gevoelen te hebben overeen gestemd. Maar spreker heeft vertrouwen in den heer Sloet; als advocaat deed hij zich kennen als een regtschapen, onbaatzuchtig man, die, soms in strijd met andere advocaten, liefst als vredestichter optrad. En als griffier der Staten van Gelderland toonde hij zijne groote werkkracht, en gaf hij het bewijs de provincie beter te hebben bestudeerd dan iemand anders. Hij had een scherpen blik, was zeer voorzigtig, meer practisch dan bespiegelend; maar hij was bovenal een man van eerbied en orde. Spreker heeft zich het genoegen niet willen ontzeggen hier openlijk te verklaren, dat hij zich in de benoeming heeft verheugd.

Spreker behandelt voorts nog drie punten: 1°. de afschaffing der cultuur-procenten. Hij verheugt zich dat de Minister, alvorens zijn voornemen uit te voeren, het oordeel van den Indischen Raad wil inwinnen. Maar spreker meent er op te mogen wijzen dat voor de meeste menschen eene betrekking minder is eene roeping dan een beroep, met het oog op de geldelijke voordeelen. Die procenten waren een prikkel tot pligtsvervulling; maar al zijn de Oost-Indische ambtenaren nu nog zoo eerlijk, dan is het toch zeker dat men meer zal trachten 's Lands inkomsten te bevorderen, als daardoor ook zijn eigen inkomen wordt vermeerderd. Wierd door den voorgenomen maatregel de Javaan meer onafhankelijk, dan zou hij dien beamen. Maar sprekers vrees is dat de uitkomst niet aan het doel zal beantwoorden, en dat van de eene zijde wel grootere uitgaven zullen moeten worden gedaan, maar dat daar tegenover geene meerdere inkomsten zullen ontstaan.

Spreker komt ten *tweede* tot een kiesch punt: de opium. Niemand zal het gebruik van dit voor de menschheid zoo verderfelijk gif verdedigen. En als de afschaffing eene winstderving van 6 millioen moest kosten, dan ware het zeker den Nederlander onwaardig het bezit van eenige millioenen te stellen boven het geluk van even zoo vele milloenen of nog meer zielen. Teregt wordt dan ook aan den voormaligen regent van de Preanger-regentschappen, den heer van der Cappellen, hulde gebragt over de afschaffing van het opium-gebruik in zijn regentschap. Maar het blijft de vraag, of de middelen, door den Minister beproefd, aan het doel zullen en kunnen beantwoorden. Reeds vroeger had de heer Duymaer van Twist beperkende maatregelen omtrent deze zaak genomen. Maar thans hebben wij iets, dat spr. niet begrijpt. Er zal nu niet meer dan eene bepaalde hoeveelheid opium worden afgegeven tegen lagere prijzen, met het doel, zegt men, om den smokkelhandel te weren. Spr. wenscht deswege eenig meerder licht te bekomen, dan de eenvoudige verklaring, dat de zaak nader zal worden onderzocht. Men schijnt toch gelijktijdig het gif te willen weren en het goedkooper geven. Maar daardoor zal juist het gebruik toenemen. Men benadeelt de schatkist, zonder het doel zelfs in de verte te bereiken. Ook hier vreest hij, dat men het paard achter den wagen gespannen heeft. Men had eerst voorbereidende maatregelen moeten nemen, alvorens te komen tot hetgeen men zich thans voorstelt. Hij zou het zeer betreuren als de uitkomst mogt leeren, dat men het doel heeft voorbijgestreefd. — Nu *ten derde* nog een woord nopens het consignatie-stelsel. Zijns inziens moet dit behouden blijven zoolang het cultuurstelsel bestaat. Het is een monopolie. Wordt de Staat nu eigenaar van de koffij, suiker en indigo, dan moet hij de voordeelen najagen van den particulieren koopman en niet enkel zien of hij soms iets meer winst heeft bij den verkoop in Indië, maar vooral het oog vestigen op de indirecte voordeelen; en als men die bij elkaar neemt, dan eerst moet men gaan berekenen wat ten slotte het voordeeligst is. Nu zegt de Minister wel: de uiterste grens van den verkoop op Java is het tekort van het Indisch administratief kapitaal; maar dit beteekent niets, want de uitgaven zijn op Java in de laatste jaren met 12 a 13 millioen verhoogd en zullen nog hooger klimmen. Wat blijft er dan nog over? Slechts eenige luttele partijtjes voor dezen of genen koopman. — Wat beoog ik, vraagt spreker, en allen met mij, met het oog op onze kolonien, voor het tegenwoordige en de toekomst. Ik meen *vier* zaken: 1°, het geluk en het welvaren der inlanders, hier hoofdzakelijk de Javanen; 2°, toeneming van den welstand (dus van de nijverheid) in de kolonien; 3°, het meest mogelijk schragen van de schatkist, en 4°, (maar aan die drie ondergeschikt, als bijzaak,) de bevordering der belangen van onze kooplieden, onze reeders en onze fabriekanten. — Wanneer spr. nu een oog slaat op hetgeen met onze kolonien is voorgevallen, dan ziet hij eerst, te midden van andere verdienstelijke mannen, een onverzaagden, een doortastenden krachtigen man optreden, een Daendels. Er wordt eerst opgerigt eene compagnie, die, na aanvankelijken tegenspoed, groote voordeelen afwerpt, maar ten slotte eindigt met kwijning en bankroet. Nu staat de graaf van den Bosch op: zijn stelsel, hevig bestreden door den meest zaakkundigen man in dat oogenblik, generaal Merkus, vindt langzaam algemeenen bijval, en de uitkomst overtreft de hoogste verwachtingen. En nu is het zonderling dat wij, op een oogenblik dat wij zoo iets hebben, in toepassing zouden moeten brengen: het zijn sterke beenen die de weelde dragen. Voor zooveel zegen begint men terug te deinzen. Spr. vindt dit een allergevaarlijksten weg, en hij zou meenen den Minister niet te moeten volgen op een weg, die zelfs maar in de verte tot dat doel bragt. — Ter besparing van tijd, zal spreker thans niet tot de ontwikkeling der vier bovengenoemde punten overgaan, maar dit gedeelte zijner rede in het *Bijblad* doen opnemen. Hij meent hierdoor zijne medeleden eene dienst te bewijzen en komt thans tot de slotsom zijner rede. Uit al het aangevoerde blijkt, dat hij is *voor* den persoon, maar *tegen* de oogmerken van den Minister van Kolonien. Wat die Minister wil, is te veel of te weinig, en hij meent dat zulk een tusschenstelsel niemand kan voldoen. Hij zal dus tot zijn leedwezen tegen dit hoofdstuk moeten stemmen.

De heer *van Rhemen van Rhemenshuizen* zal zijne gedachten kortelijk mededeelen. Hij houdt den Min. van Kolonien voor een loijaal en openhartig man en zal waarschijnlijk voor het hoofdstuk stemmen. Er is, het is waar, ongerustheid, beweging; of men die kunstmatig hebbe opgewekt, dan wel of die natuurlijk zij, laat hij in het midden, maar hij moet zeggen dat hij die ongerustheid niet deelt. Integendeel, hij vertrouwt gaarne dezen Minister en hij is volstrekt niet ongerust. Hij herinnert zich dat er in 1850 ook eene soortgelijke agitatie bestond, ter zake van de verandering in de wetgeving nopens de scheepvaart, doch de scheepvaartwetten kwamen in werking, zij hadden een gunstig resultaat, en de agitatie verdween. In 1853 was er ook eene beweging die hevig woedde, maar met de komst van de bisschoppen keerde de kalmte terug. Spreker hoopt dat ook de koloniale agitatie spoedig zal verdwenen zijn. Wel beaamde hij het programma van 23 april niet; die hooghartige toon en harde beoordeeling van voorgangers waren hem niet welgevallig, en toch beweert hij dat *ook* daarin wèl de denkbeelden des Min. van Kol. zijn terug te vinden. — Spr. heeft sedert alles gelezen en overwogen wat op koloniaal gebied is uitgekomen en gesproken, en z. i. heeft de Minister van Koloniën eene *behoudende* staatkunde in een goeden zin, die naar verbetering streeft en de geschreven wet eerbiedigen wil. De Minister wil voorbereiding tot het wettelijk middel, maar de Minister begrijpt ook dat art. 56 Reg.-regl. voor het late nageslacht geschreven is. Hij ontkent nu niet dat uit al de redevoeringen die de Minister gehouden heeft, enkele zinsneden zijn te halen om hem met zich zelf in tegenspraak te brengen. Men heeft dan ook niet nagelaten om in brochures bloemlezingen van uit elkander gerukte zinsneden te geven, maar dit had spreker het bewijs geleverd dat men bij gebrek van beter in het arsenaal van verdachtmaking tot zulke wapenen de toevlugt neemt. De Minister wil, als spr. hem wel begrijpt, de handhaving van het cultuurstelsel, met zuivering van de gebreken die het aankleven. En mogt hij dan ook hier of daar een woord hebben gesproken waaruit men zou kunnen afleiden dat hij verder wenschte te gaan, wie zal dan een minder juist woord wraken, daar het toch eigenlijk op de handelingen aankomt.

Ons Land is conservatief, en toch zien wij op godsdienstig en staatkundig terrein ultra's. Die op staatkundig terrein zeggen: zonder dat imminent hoofd der liberale partij is geen regering mogelijk, alsof dan na den onverhoopten dood van dat hoofd er niet meer geregeerd zou kunnen worden. Op het koloniaal gebied zijn ook ultra's. Daar staat de Minister tusschen oudgasten, die van geene verandering willen weten, en liberalen die *alleen* van vrije industrie willen hooren.

Sprekers slotsom is dat beiderzijds overdrijving bestaat en dat onze toestand in dat opzigt wel eenigzins gelijk is aan dien van vóór en na 1848, toen ook omtrent de finantiële aangelegenheden de meest uiteenloopende gevoelens heerschten. Ook hier wenscht hij den gulden middenweg te hebben betreden, en hij zegt dit rondborstig, al mogt hij ook onder de flaauwen gerangschikt worden. Ik ondersteun dien Min. van Kolonien, zegt hij, die den middenweg bewandelt. De handhaving van het cultuur-stelsel staat bij dien Minister toch op den voorgrond. En welke zijn nu de daden van bestuur, die tot de afkeuring geleid hebben? Wij vinden die terug in het adres van ingezetenen uit Amsterdam, en zij zijn:

1°, de afschaffing van de cultuur-procenten. Spr. is, uit de raadpleging met deskundigen, gebleken dat de gevoelens deswege zeer verdeeld zijn, en daarom heeft de Minister pligtmatig gehandeld de meening der Indische Regering nopens dit punt in te winnen. Meer heeft er niet plaats gehad, en in stede dus van eenige aanleiding tot bekommering, zegt spreker, zie ik daarin eene poging om het cultuurstelsel van gebreken te zuiveren.

2°, De uitbreiding van den verkoop van producten op Java. Wat heeft de Minister echter anders gedaan dan hetgeen door zijne beide voorgangers is geschied? Het eenig onderscheid is, dat hij een maximum gesteld heeft. En is het nu denkbaar dat de Minister als eerlijk man — en dat erkennen alle zijne tegenstanders dat hij is, — dat hij, als hij mogt zien dat die verkoop nadeelig zou werken, niet voor eenige handelaars maar voor het geheele Vaderland en voor de belangen der schatkist, op dien weg zou voortgaan om de door hem gestelde grens te bereiken.

3.° De herziening van het tarief. — Dat tarief is door den heer Rochussen ontworpen en nu aan de Kamers van koophandel medegedeeld, met andere woorden aan de bevoegde beoordeelaars. Ik wil nu niet beslissen, zegt spreker, of de beginselen, die hier te Lande zeer zeker omtrent het handelsverkeer moeten toegepast worden, ook in Indië moeten worden gehuldigd, maar welke vrees kan nu reeds de voorzigtige handelwijze van den Minister verwekken?

Ik schenk den Minister te eerder vertrouwen, omdat hij handelt na overleg en raadpleging met het Indisch Gouvernement, aan welks hoofd geplaatst is een man, dien ik ken als een voorstander van ontwikkeling, maar die een te scherpen blik en een te vaderlandslievend hart heeft, dan dat hij aan hersenschimmige denkbeelden de voordeelen der kolonien ten offer zou brengen. Ik eindig met te zeggen dat, zoo ik de verzekering mag erlangen dat ik den Minister in zijne hoofddenkbeelden wel gevat heb, ik dan voor het hoofdstuk zal stemmen.

De heer *Cremers* verklaart zich voor de begrooting, maar koestert toch noch eenige bezorgdheid. Hij zal beide gevoelens motiveren. Sommigen weigeren hun vertrouwen op grond van handelingen des Ministers ten aanzien van het consignatie-stelsel en de uitlegging van art. 56 Regerings-reglement.

Ad 1um. Daargelaten of de uitdrukking „consignatie-stelsel" wel juist is, zoo is het *zeker* dat de suiker en koffij, die voor Australië, Japan enz. noodig zijn, stellig zuiver meer zullen opbrengen bij verkoop op Java dan bij den verkoop hier, en dat de gedurige gelduitzending naar Java ook kosten na zich sleept. Nu zegt men wel: Alle producten moeten naar de Nederlandsche markt vervoerd worden; maar overvoering van de markt kan juist prijsverlaging ten gevolge hebben. Men zegt ook dat er minder verdiensten zullen zijn voor de reederijen, voor den scheepsbouw en daarmede verwante vakken. Maar dat argument berust op hetzelfde beginsel van bescherming, dat de handel zoo zeer afkeurt als het andere takken van nijverheid betreft.

Ad 2um. De toepassing van art. 56. De Minister ontkent wat men hem toeschrijft. Spreker gelooft niet dat de Minister zich altijd geheel en al gelijk is gebleven, maar dat kan wel niet anders onder de werking van zoo velerlei aanvallen; — maar zijn laatste woord was: art. 56 is het *einddoel;* wij hopen er eenmaal toe te komen, maar weten niet wanneer. — Spreker zal, juist omdat het hier geldt een votum van vertrouwen, zijne stem aan dit hoofdstuk geven, schoon het waar is dat er eenige bezorgdheid bij hem overblijft. Hij vreest toch wel eenigzins voor de millioenen. Maar die zijn noodig. Hij zou er van willen afzien als het een artikel van weelde was, maar wij moeten er de renten der Oost-Ind. schuld uit betalen; wij hebben geld noodig voor de waterwegen, voor de spoorwegen (waartegen hij gestemd heeft, maar die nu *moeten* uitgevoerd worden), en dat alles kan niet geschieden als wij niet de millioenen hebben. Die toestand, bij § 6 van art. 56 bedoeld, zal wel niet dan na lange voorbereiding in 't leven te roepen zijn, zoodat wij nog wel lang de millioenen zullen erlangen; maar zijne vrees is meer gelegen in den lateren toestand. Overigens vindt hij ook bezorgdheid in den maatregel nopens de opium-pacht. Hij gelooft niet dat daardoor de smokkelhandel zal worden tegengegaan of het gebruik verminderd. De Minister zeide dat hij er eene eer in stelt dien maatregel te hebben genomen, doch zonder te weten welke de gevolgen voor het geldelijk belang der schatkist zullen zijn. Dat vindt hij niet zeer geruststellend: 't riekt hem te veel naar de sentimentele politiek. Overigens schijnt de Minister te veel voorstander der particuliere industrie, maar deze mag niet nadeelig worden voor het cultuurstelsel waaruit de Staat de voordeelen trekt. Men heeft veel gesproken over het Pangka-contract, dat dan toch voordeelen voor den Staat blijft opleveren, maar hij vreest dat de particuliere teelt zal zijn een onmetelijk Pangka-contract, zonder voordeel voor de schatkist. Zeer zeker is het dat art. 56 moet uitgevoerd worden, maar het moet worden toegepast ook met het oog op de spoorwegen. Zijne bezorgdheid vindt haar grond daarin, dat de Minister niet genoeg het oog op die latere behoeften slaat.

De heer *Hartsen* zegt dat hij behoort tot hen die gewacht hebben dat aan den Minister speciale vragen werden gedaan, en hij had gehoopt dat het antwoord der Regering de Kamer den last zou besparen, om hem nu te volgen in zijne uiteenzetting dat dit niet het geval is geweest. Immers de Minister geeft meer te kennen wat hij voornemens is *niet* te doen, dan wat hij wèl zal doen. De Minister is niet getreden in ontwikkeling noch van zijne maatregelen noch van zijne voornemens, en toch komt daarop alles aan. Spreker heeft alles nagegaan wat in de Tweede Kamer in verband met de Memorie van Beantwoording gesproken is, maar hij moet verklaren dat hij niet juist het stelsel des Ministers begrijpt. Spreker staaft deze zijne meening, door er op te wijzen dat de Minister in den aanvang wilde oplossing van het cultuurstelsel door particuliere overeenkomsten. Later zeide hij niet te willen tornen aan het cultuurstelsel, en dat er meer dan een menschenleven noodig is eer het einddoel van art. 56 bereikt zal zijn. Daarom is het mij nog duister op welke wijze de Minister komen wil tot de uitvoering van art. 56 Regerings-reglement. — Geen regtsgeleerde zijnde, zal hij zich niet wagen aan de interpretatie van art. 56, maar moet toch zeggen dat alinea 1—5 uitdrukkelijk beoogen *instandhouding* van het cultuurstelsel, en alinea 6 alleen ten doel heeft nadere regeling. Het stelsel moet behouden blijven, maar gezuiverd van de gebreken. Als nu de Minister zegt dat hij dat ook wil, dan antwoordt spreker dat men al. 1—5 niet naleeft als men, al zij het bij proefneming, inbreuk daarop maakt.

Daarna staat spr. meer bijzonder stil bij het door den Minister beoogde stelstel van overeenkomsten met de bevolking. Het is zoo, dat uit de aanhaling van den graaf van den Bosch in de Tweede Kamer blijkt, dat die dat aanvankelijk ook wilde, maar later is men daarvan afgeweken. Ook vraagt spr. hoe overeenkomsten met eene vrije bevolking overeen te brengen zijn met het stelsel der heerendiensten, dat toch niet wordt afgeschaft. Zijne slotsom is, dat hij gelooft dat het belang zoo van Java als van Nederland zich verzet tegen proefnemingen van welken aard ook in de Indische aangelegenheden. Wat opmerkelijk is, is dat spr. in zijne beschouwingen een bondgenoot gevonden heeft van eene zijde waar hij die niet verwacht had. Hij vindt namelijk eene beoordeeling van dat stelsel van overeenkomsten in het orgaan der voormalige koloniale oppositie, waarvan de conclusie is dat het stelsel des Ministers onuitvoerlijk en onpraktisch is. Spr. hoopt zich nooit op dat orgaan te beroepen, maar hij heeft het alleen vermeld ten bewijze dat ook de partij die den Minister steunt het stelsel van overeenkomsten onmogelijk acht. Men zegt dat er groote ongerustheid bestaat, maar is dat wonder? Het programma behelsde dat er zou gevolgd worden eene behoudende staatkunde op koloniaal gebied, en dat programma wordt nu min of meer op zijde geschoven. Daarenboven zijn er nog enkele andere maatregelen die ook niet strekken tot *behoud*. Bijv. het onderzoek nopens de afschaffing der cultuurprocenten. Deze maatregel heeft sprekers vertrouwen niet versterkt. De graaf van den Bosch heeft de cultuurprocenten juist ingesteld om de verantwoordelijkheid der ambtenaren te vergrooten. Evenwel veronderstelt spr. dat de bedoeling alleen is een *onderzoek* ingevolge al. 5 van art. 56. Intusschen vraagt hij hoe bij mogelijke afschaffing de *tractementen* zóó zullen kunnen geregeld worden dat het *stelsel* onverlet blijft, en of ook de afschaffing der cultuurprocenten betrekking heeft op de inlandsche hoofden, dan wel alleen op de Europesche ambtenaren? Hij hoopt dat het antwoord des Ministers aan zal toonen welke maatregelen de Min. voornemens is betreffende de cultures te nemen. Diegenen welke de instandhouding van het cultuurstelsel wenschen, worden dikwerf als ultra behoudend, ja als reactionnair beschouwd, en alsof zij meenen dat het cultuurstelsel staat tegenover de particuliere industrie. De spreker deelt die beschouwing niet. Hij gelooft dat de ontwikkeling der particuliere industrie noodig is; zij bestaat reeds, en niemand zal haar willen tegenwerken waar zij niet het cultuurstelsel schaadt, en in zooverre het gouvernement toezigt kan uitoefenen, dat de bevolking niet te zeer gedrukt worde door de particuliere teelt. Spreker staat nog even stil bij de uitbreiding van het Europeesch element en blijft er bij dat eene te onbeperkte toelating nadeelen voor ons gezag kan aanbrengen. Hij wenscht dus inlichting nopens de bedoelingen der Regering betreffende de particuliere industrie en de toelating der Europeanen in het binnenland. Hij vraagt dit te eerder, naar aanleiding eener brochure van den heer Banck, blz. 36, die van oordeel is dat door uitbreiding van het Europeesch element zich langzamerhand eene onafhankelijke klasse tusschen het inlandsch bestuur en het Europeesch gezag zal vestigen, en dat dit laatste daardoor ondermijnd zal worden. Hij hecht te meer waarde aan dat betoog, omdat die schrijver Indië kent en in het cultuurstelsel werkzaam geweest is.

Spr. komt nu tot het *consignatie-stelsel.* Uit het oogpunt van zijn persoonlijk belang kan hij het niet verdedigen, maar wel uit het oogpunt van het belang voor den Staat. Hij wijst er ook op dat het verschil

in den wisselkoers grooter is dan de kosten van overzending van specie tot dekking van het administratief tekort. Evenwel is hij van oordeel dat de verkoop van suiker kan uitgebreid worden als de nieuwe regeling der suiker-cultuur meer aan het gouvernement oplevert, en dat ook de verkoop van koffij welligt uitbreiding kan erlangen, maar dat het van overwegend belang is dat de *Java* koffij naar Nederland kome, omdat juist door die consignatien en private veilingen de tegenwoordige standaard-prijzen verkregen zijn, die anders nooit zouden bereikt zijn. Wat betreft de scheepvaart en bevrachtingen, herhaalt hij zijne vroegere meening, dat voor nieuwe schepen hoogere vracht dan tegenwoordig moet verleend worden; anders zal er geen aanbouw meer plaats hebben, en later zou men daarvan de wrange vruchten en nadeelen ondervinden. Met belangstelling heeft hij in de Mem. van Beantw. de bijzonderheden gelezen nopens den ontslagen resident van Rembang. Het doet hem genoegen dat er een nieuw onderzoek zal plaats hebben, maar hij moet toch opmerken dat dit ter elfder ure geschiedde, *nadat* de Minister aanvankelijk het plan had gehad om zonder nader onderzoek het besluit te vernietigen, door het Indisch Bestuur genomen, waardoor, z. i., het gezag van het Indisch Gouvernem. zou ondermijnd worden. Dat is geen wenschelijke loop van zaken.

Eindelijk nog een woord over de opium-questie. Spreker begrijpt de strekking van den maatregel *niet*. Hij zou zich verheugen als het gevolg was vermindering van het gebruik, maar betwijfelt of de maatregel des Ministers daartoe leiden zal of *kan*. Hij deelt hieromtrent mede een extract uit hetgeen de heer Duymaer van Twist in 1859 aantoonde, waaruit volgt dat elke maatregel, wil hij eenig effect hebben, gebaseerd moet zijn op het werkelijk verbruik, en dat erkende de heer van Twist zelf, dat *niet kan worden opgegeven*. Hij gelooft dus dat de maatregel òf doelloos is, òf dat het gebruik veeleer zal toenemen.

Ten slotte nog een woord over de laatste § der Memorie van Beantwoording betrekkelijk de drukpers in Indië. De Minister merkt deswege op: „De laatste dagen hebben den ondergeteekende geen tijd gelaten de in behandeling zijnde wetsontwerpen op de drukpers in Ned. Indië, en op het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen af te werken. Na de vaststelling der begrootingswetten zijn het de groote ontwerpen, waarmede hij zich in de eerste plaats verder zal bezig houden. Zijne daaromtrent meermalen blootgelegde inzigten ondergaan geene wijziging." Dit is ongeveer hetzelfde antwoord als in september, en toch zijn die wetten in het programma der Regering van mei jl. als eerste pligt aangenomen. Tot nog toe is er te vergeefs naar uitgezien. Spreker hoopt dat dit spoedig anders zal zijn, en hoopt ook te vernemen of de inzigten der Regering nog zijn zoo als in het programma, dat is regeling *ook* met het oog op de uitspattingen der drukpers. — Spreker hoopt dat het resultaat der discussie zal zijn, om juist te preciseren welke de rigting des Ministers is, ten einde men zekerheid hebbe dat men, in geval van goedkeuring, waarin de Minister een bewijs van vertrouwen ziet, wete hoe de Minister over al die onderwerpen denkt.

De heer *Blankenheym* wenscht ook van zijn gevoelen te doen blijken. Er zijn tegen het stelsel, het regeringsbeleid van den tegenwoordigen Minister van Koloniën, tal van bezwaren, van insinuatiën, ja van beschuldigingen vernomen, en men meent dat hij op een verkeerden weg is en de belangen des Vaderlands in gevaar brengt. Krachtig is dit alles wedersproken, en de Minister (hierin stemmen allen overeen) heeft zich op waardige wijze verdedigd. Een zoo hevige aanval, gevolgd door zoo krachtige wederlegging, in welke van beide zijden de hartstogten in beweging zijn gebragt, verdient ernstige overweging. Ook spr. heeft een zorgvuldig onderzoek ingesteld, met aandacht gelezen en herlezen wat over en weder is aangevoerd. Men heeft het harde woord gebruikt: „men heeft geen vertrouwen in het regeringsbeleid van dezen Minister." Is die meening juist, vraagt spr.; ligt de oorzaak in zijne bekendheid als persoon? Maar allen betuigen sympathie voor hem, roemen de loyauteit van zijn karakter, de eerlijkheid van zijne beginselen. Ook hij beantwoordt de bedoelde vraag ontkennend.

Wat het gebeurde in den Ministerraad betreft, met de aftreding des Ministers van Buitenlandsche Zaken geëindigd, heeft men *gezegd*, dat dit een gevolg was daarvan, dat het programma niet werd nageleefd. Moge het gebeurde niet geheel helder zijn, zooveel is zeker dat *al* de overige Ministers die stelling niet hebben kunnen beamen. Van waar dus het wantrouwen? De Minister wordt gesteund door mannen van oppositie, maar hij verklaart zelf dat hij niet geheel met hen instemt, en een spreker in de Tweede Kamer heeft voorspeld dat het bondgenootschap niet meer zou bestaan, zoodra de Minister zijne comptabiliteitswet zou indienen. Voorzeker een wankele steun, die het wantrouwen ook niet wettigt. Maar, meent men, de Minister mist de noodige zelfstandigheid om tegenstand te blijven bieden en zich door de mannen van die oppositie niet te laten medevoeren. De toekomst moet dit problema oplossen. Intusschen erkennen tegenstanders zelven dat 's Ministers zucht voor openbaarheid hun vertrouwen inboezemt en een lid der Tweede Kamer, dat hen bestreed, verklaarde dat hij den Minister „eene groote mate van vastheid van karakter en overtuiging" toekent.

Bij dit alles vindt spreker geen vrijheid, zich te voegen bij hen die wantrouwen of zich verontrusten over de politiek des Ministers. Z. i. is er nog niets gebeurd wat een of ander kan wettigen, en eischt de regtvaardigheid dat men zijne daden afwachte. Wat art. 56 betreft, is dat niet voor den Minister verbindend, moet het niet worden uitgevoerd? Men vreest te haastige, te ondoordachte toepassing, maar de Minister heeft het ronduit verklaard: „ik wil aan het cultuurstelsel niet tornen; dit is niet in mijne gedachten opgekomen; ik zal geleidelijk den weg gaan dien de wet aanwijst." De Minister heeft het terstond invoeren van den vrijen arbeid zelfs genoemd eene absurde uitlegging van art. 56. Wie eene oplossing wil in particuliere teelt, noemt hij „meer geavanceerd dan hij zelf is." Spreker acht het consignatie-stelsel niet in gevaar, omdat eene vraag aan den Gouverneur-Generaal gedaan is tot het kennen van zijne zienswijze, om in 1862 in Indië 100,000 picols suiker meer dan tot dusver te verkoopen, en eene proef te nemen om op Java 50,000 picols koffij te verkoopen. Te minder moest dit eene grief zijn, daar het denkbeeld niet nieuw is en vroegere Ministers daarop alreeds bedacht waren.

Ernstig is het den spreker er aan gelegen, te weten wat de Minister wil. Het onderzoek dat hij heeft ingesteld heeft hem het antwoord gegeven; het is: eene eerlijke uitvoering van de 5de alinea van art. 56. De Minister wenscht te „*streven* naar die van al. 6" en zegt onbewimpeld; „ik wensch een bedaard, voorzigtig, verstandig streven maar met een stilstaan kan ik mij niet vereenigen." Zou nu in die verklaring van voorwaarts streven, met hoeveel restrictie ook gegeven, reden tot bezorgdheid liggen? Zou die aanleiding kunnen geven om te gelooven dat men de Oostersche maatschappij naar onze Westersche begrippen zou willen regeren? Zij die meenen dat voortdurend dwang moet blijven worden uitgeoefend, wil men den Javaan onderworpen houden, zij voorzeker kunnen de bedoeling van den Minister niet willen. Er is gezegd: het doel is onbereikbaar, en de Min. heeft zelf gesproken van een teruggaan tot een dwangstelsel, als die voorspelling mogt bewaarheid worden. Het is een kenmerk van soliditeit, eene onbekende toekomst niet vooruit te loopen.

Spreker vindt in 's Ministers woorden juist een blijk van behoedzaamheid bij zijn streven om aan art. 56 eene eerlijke uitvoering te geven en om door eene langzame en voorzigtige voorbereiding te komen tot eene oplossing van het dwangstelsel, tot meer vrijen arbeid met behoud van de voordeelen voor het Moederland. Spreker mag dus geene maatregelen willen welke die oplossing in den weg kunnen staan. — Hij beveelt den Minister aan dien behoedzamen weg bij allen ijver, en geene daden te plegen die de goede resultaten, door het cultuurstelsel thans opgeleverd, in gevaar kunnen stellen. Dat stelsel zegt hij, blijve gehandhaafd zooveel mogelijk, maar worde gezuiverd van de gebreken die het aankleven. De belangen van het Moederland worden betracht bij het consignatie-stelsel, en de toepassing van het beginsel, om tot dekking van het tekort op de Indische administratie producten in Indië te verkoopen, hebbe plaats met groote omzigtigheid. Zelfs wanneer die producten betere prijzen in Indië mogten bedingen, zij de Minister op de belangen van Nederland bedacht; het behoud van onze koloniale markt is van veel grooter belang. — Gaarne rangschikt spr. zich onder hen, die den Min. aan het werk willen zien en die veel goeds van zijn beleid hopen. Met gerustheid zal hij voor deze begrooting stemmen. Elke nieuwe maatregel vindt tegenstand. In 1850 behoorde spreker onder diegenen die de wijziging in de scheepvaartwetgeving voorstonden, en verre van berouw te hebben over zijne stem, verheugt hij zich veeleer tot dien belangrijken maatregel te hebben medegewerkt. En dus zal hij, na het gezegde, zijne goedkeurende stem aan dit wetsontwerp geven.

De heer *van Beeck Vollenhoven* heeft zich in deze discussien over de begrootingswetten niet verdiept en zich bepaald zijne goedkeurende stem aan de ontwerpen te geven. Hij heeft zich dan ook onthouden over de handelingen van dit Ministerie te spreken, of om wenschen te uiten nopens den toekomstigen stand van zaken. Gaarne had hij ook ten opzigte van dit hoofdstuk dezelfde gedragslijn gevolgd, en daar hij geene bezwaren tegen het eindcijfer heeft, zoo had hij eenvoudig zijne goedkeuring aan het hoofdstuk kunnen geven. Maar het schijnt dat men uit het uit te brengen votum over dit hoofdstuk, gevolgen wil afleiden nopens de goed- of afkeuring van het stelsel van den Min., en daarom acht hij spreken pligt. Als hij nu vóór het hoofdstuk stemde, zal hij dan geacht worden in alle opzigten de denkbeelden van den Minister aan te kleven omtrent de wijzigingen, die deze brengen wil in het cultuurstelsel, de wijze van verkoop van producten, enz.?

Neen, dat wil hij door zijne goedkeuring niet te kennen geven, maar hij wenscht zich bij de beoordeeling van dit hoofdstuk op een ander standpunt te plaatsen. Hij wenscht niet gerekend te worden te behooren bij hen, die het als pligt van het Gouvernement beschouwen onze O. I. bezittingen te ontwikkelen en te beschaven, in het uitsluitend belang van die bezittingen zelven. Hij verlangt dat in de allereerste plaats gelet worde op de belangen van Nederland zelf, en dat uit dat oogpunt beschaving en ontwikkeling plaats vinde. Het zijn bezittingen van den Staat, waarvan het Land voordeelen kan en mag trekken. Als hij dit nu op den voorgrond plaatst en al het over en weder gesprokene en geschrevene nopens de bedoelingen en de maatregelen van dezen Minister van Kolonien nagaat, dan heeft dit op hem den indruk gemaakt, dat hij het ten hoogste betwijfelt, of die Min. wel zulke tegenovergestelde gevoelens voorstaat. Veeleer gelooft hij dat ook deze Minister het belang van Nederland boven dat onzer Overzeesche bezittingen stelt. Over het algemeen is hij van oordeel dat men bij de beschouwing en de beoordeeling van de politiek van den Minister zeer overdreven is te werk gegaan. Aan de eene zijde heeft men hem bedoelingen toegeschreven, die niet de zijnen waren, terwijl men aan den anderen kant verwachtingen heeft opgewekt, die door den Minister niet zullen worden verwezenlijkt. Hij acht het dan ook van hen, die het behoud van het bestaande stelsel zijn toegedaan, zeer overdreven, te doen gelooven dat de Minister het Gouvernements-cultuurstelsel ter zijde zou willen stellen. Ook hij heeft zeer naauwlettend nagegaan wat de Minister in de Tweede Kamer heeft gesproken, en is daarbij tot de slotsom gekomen, dat het geenszins in de voornemens en bedoelingen van den Min. ligt om het bestaande stelsel geheel ter zijde te schuiven. Spr. gaat na wat de Min. nog laatstelijk in de Memorie van Beantwoording heeft te kennen gegeven, waaruit het hem duidelijk blijkt, dat de Minister de voordeelen, die den Staat uit het cultuurstelsel trekt, wenscht te behouden, en dat de Min. juist het tegenovergestelde verlangt, wat sommigen tot stand wenschen gebragt te zien. Nu moge er in sommige opzigten veel overeenstemming bestaan tusschen den Minister en dezen laatsten, maar aan den anderen kant bestaat er ook verschil van meening en welligt eene klove. Evenzoo verklaart de Minister dat hij het consignatie-stelsel wenscht te behouden; ook hier is dus wederom overeenstemming tusschen den Minister en hen die het bestaande eenvoudig willen verbeteren. Ten aanzien van de vaststelling van de Indische begrooting bij de wet. is de Minister geheel in strijd met velen, die hem hebben ondersteund. En juist als hij nu het eene en het andere zamenvat, dan is hij het met een vorigen spr. eens dat de Min. geene overdreven gevoelens is toegedaan.

Wijders gelooft hij dat beide partijen in zeker opzigt overeenstemmen, daar zij verklaren dat het stelsel van den Minister onuitvoerlijk is, en dit geeft hem een waarborg dat de Minister de belangen van het Moederland, van Indië en van de schatkist niet op het spel zal zetten. Welligt is het dezen Minister gegeven om de verschillende gevoelens meer in overeenstemming te brengen. Het komt hem voor dat de Minister door de wet gebonden is. Zoo lang het Regerings-reglement van kracht is, is den Minister de weg aangewezen dien hij te volgen heeft; de Minister moet aan de eene zijde het cultuurstelsel in stand houden, maar voorbereiden wat voor vrijwillige overeenkomst vatbaar is. Tot staving van zijn gevoelen beroept hij zich op eenige belangrijke zinsneden, voorkomende in een geschrift van den heer Fransen van de Putte, over de uitbesteding van de suikercontracten. Hij leidt daaruit af, dat het voornemen van den Minister niet zoo geheel onuitvoerlijk kan worden beschouwd. Bovendien heeft de Minister strenge controleurs, dat zijn: zijn ambtgenoot van Finantien en de Staten-Generaal. Zoo de Minister te ver zou willen gaan, zou deze zeer spoedig door beiden op den weg terug gebragt worden om het belang van Nederland niet uit het oog te verliezen. Dat zoude ook geschieden door de Natie, die, waar het hare belangen geldt, zeer behoudend is. Wat het consignatie-stelsel betreft, dat wil spreker in het belang des Lands behouden, en hij vertrouwt ook dat de Minister het niet geheel en al zal doen verloren gaan. Nederland is toch door dat stelsel de markt geworden van de tropische gewesten; het is daardoor in handelsbetrekkingen geraakt met alle volkeren in Europa en daar buiten. Het consignatie-stelsel is dus van het grootste belang voor een Land als het onze, en het is ook in het belang van de schatkist van den Staat en van Indië. Ook vreest hij nog dat een te groote sprong in dat opzigt een zeer nadeeligen schok op het cultuurstelsel zou uitoefenen. Hij beveelt den Minister ook ten dezen de meeste behoedzaamheid aan.

De heer *van Andringa de Kempenaer* plaatst op den voorgrond dat het gewigtig onderwerp, thans in behandeling, veel nasporing vorderde van stukken en geschriften, en dat de Kamer thans uitspraak moest doen. Men heeft het afgekenrd, dat er een zekere onrust ontstaan is, en men heeft dit aan onedele bedoelingen toegeschreven. Hij denkt alzoo niet en meent veeleer dat het verschil van zienswijze geene bevreemding verwekken kan. Ten bewijze daarvan beroept hij zich op het feit dat de twee groote koopsteden juist twee tegenovergestelde adressen hebben ingezonden, waarvan hij verre is dit aan onedele bedoelingen toe te schrijven. Hij verzoekt den Min. het denkbeeld van zich te willen verwijderen, alsof zij die *tegen* stemmen persoonlijke oppositie ten doel zouden hebben. Dat is geenzins het geval. Immers spr. beschouwt den Min. als een regtschapen man met edele bedoelingen vervuld. Maar spr. heeft te vergeefs gezocht wat het doel en de strekking van den Min. is. Reeds heeft een vorige spreker, de heer Hartsen, de redenen ontwikkeld, die hem op het bekomen van inlichtingen doen aandringen; maar spr. wijst ook op art. 13 van de wet op den Raad van State. De wetgever is bij die wet niet karig geweest en heeft eene kostbare inrigting in het leven geroepen, ook omdat er een speciale afdeeling voor de koloniale zaken komen zal. Spr. vindt dat zeer goed, want het beheer der koloniën moet niet van een man afhangen. Vroeger is dan ook het denkbeeld gerezen van eene instelling van een kolonialen Raad. Spr. gelooft dat eene nieuwe inrigting van den Raad van State zoodanig een Raad kan vervangen, en hij wenscht dat geene belangrijke stappen worden gedaan, alvorens den raad van dat collegie in te roepen. Hij betoogt wijders even als vorige spr. de groote regtstreeksche en zijdelingsche voordeelen, die uit de kolonien worden getrokken, en die tot de meeste voorzigtigheid moeten nopen. Overigens zal hij in afwijking van anderen den Minister steunen ten opzigte van de verandering der opium-pacht, maar wijst ook op het binnenlandsch vergift, de jenever en de loterij. Hij hoopt zoodanige inlichtingen te bekomen dat hij onbezwaard voor het hoofdstuk stemmen kan.

De heer *Huydecoper van Maarsseveen*, die het woord had gevraagd, ziet er voor het oogenblik van af.

De heer *Franssen van de Putte* zal, na al wat reeds nopens deze zaak gesproken is, in geene zoodanige bijzonderheden treden als anders wel wenscheijk zou zijn, want hij zou dan in herhaling moeten treden. Hij wenscht echter den toestand van het oogenblik te preciseren. Het is belangrijk voor het Vaderland, het is belangrijk voor onze Indische bezittingen. Het is niet gemakkelijk voor deze Kamer om eene eindbeslissing in zulk eene belangrijke zaak te nemen. Wij zijn hier als 't ware geroepen tusschen twee rigtingen te kiezen; wij moeten den bestaanden toestand raadplegen. Sedert jaren heeft spreker tegemoet gezien wat nu gebeurt. Met bezadigdheid heeft hij alles nagegaan, en hij komt tot dezelfde slotsom als de heer van Beeck Vollenhoven. De grond voor onze beslissing moet gezocht worden in het Regerings-programma. Nu eigent iedere partij zich daarvan een deel toe. De zoogenaamde behoudende partij kiest voor zich de beide eerste punten van art. 56; de tegenovergestelde partij kiest de zesde alinea. Het komt spreker voor dat het een geluk voor ons is, dat er een Minister is gevonden, die niet tot de uitersten behoort, maar die den toestand neemt zoo als hij is en den weg wil volgen dien de wet voorschrijft. De een is bezorgd, dat de Minister te snel vooruit wil; de anderen vreezen dat hij te veel hecht aan de vijf eerste paragrafen van art. 56. — Spreker staat nu een oogenblik stil bij den toestand van Indië. Men mag daarbij niet voorbijzien dat het de eigenlijke bedoeling der oudgasten is, dat de Indische bezittingen op den duur voor Nederland moeten geëxploiteerd worden, en dat de gedwongen arbeid ni[...] kan gemist worden, zoo men het cultuurstelsel w[...] in stand houden. — Nu zegt men dat het het do[...] des Ministers is om verder te gaan dan wenschelij[...] is. Maar overal, waar spreker het *Bijblad* opsla[...] vindt hij het bewijs van het tegenovergestelde. [...] Minister heeft toch gezegd, dat hij aan het [...] tuurstelsel niet wil tornen; dat hij den geleidelij[...] weg zal volgen, bij art. 56 voorschreven. Men [...] dat het cultuurstelsel wordt ondermijnd door de w[...] neming der cultuurprocenten, maar spreker kan [...] niet toegeven. — Ook zegt men dat op dat cultu[...] stelsel inbreuk wordt gemaakt, door de invoering [...] vrije cultuur, maar spreker wijst op het besluit v[...] 1838, waarbij deze zaak reeds geregeld is. De Minis[...] verlangt dus niets nieuws in te voeren. — Ook k[...] men van den verkoop der producten in Indië, [...] dezen Minister geen verwijt maken, want sprek[...] wijst op den brief van den heer Mijer van 21 ju[...] 1857, waarin aan den Koning reeds het verzoek we[...] gedaan tot meerderen verkoop in Indië. Hij beaa[...] echter dat men hiermede hoogst voorzigtig mo[...] zijn. — Volgens den spreker is de geheele toesta[...] van dezen Minister deze: hij heeft het bestu[...] van het departement van kolonien aanvaard; en z[...] als de stand van zaken van Oost-Indië thans be[...] schouwd moet worden, kan hij dien niet beter ve[...] gelijken dan bij een schip, dat tusschen de bank[...] zit, en waarvoor geen beteren kapitein kan worde[...] gevonden dan de Gouverneur-Generaal van Indi[...] Maar nu is de vraag: hoe komt dat schip in vol[...] zee? Door den Minister hier, of door den Gouverneur-Generaal die aan boord staat. De Gouverneur-Ge[...] is dáár om het vaarwater te peilen. En nu vraag[...] spreker: heeft de Minister, in plaats van bewijzen [...] geven van te handelen in strijd met het Regerings[...] reglement, niet wijs gedaan met aan het bestuur va[...] Indië zijn advies te vragen en daarna te besluiten[...] Men zegt: de Minister hier moet een stelsel hebbe[...] en dit volgen voor Indië. Spreker vindt dit verkeerd[...] Hij vraagt toch of, als de Minister handelt zonde[...] advies van den Gouverneur-Generaal, hij da[...] wel zoo vrij is als nu, na het oordeel van den Gouv[...] Generaal te hebben ingewonnen. Z. i. moeten d[...] Kolonien niet geregeerd worden hier van het Binnenho[...] of van het Plein, maar in Indië. En wij zijn tha[...] op dien weg, waarvan men het niet-betreden aa[...] vorige Regeringen heeft verweten. Spreker zal nu i[...] geene bijzonderheden der begrooting treden, maa[...] komt nogmaals terug op de zaak der *f* 9,800,00[...] voor de rentebetaling der Indische schuld. — Te[...] slotte zegt spreker dat, als hij nu let op het moeijelij[...] standpunt, waarop de Minister zijne dienst heeft aa[...] vaard, en op den drang der partijen, wij ons gelukkig[...] mogen achten in den Minister een man te vinden[...] die niet tot een der uiterste partijen behoort. Spreke[...] hoopt, dat de Minister zoodanige nadere verklaringe[...] zal geven, dat men met gerustheid de begrooting[...] voor Kolonien kan aannemen.

De *Voorzitter* stelt voor de discussien morgen voor[...] te zetten. — De heer *van Rhemen* verlangt het houden[...] eener avondzitting, waardoor hij meent dat voldaan[...] zal worden aan het verlangen der Regering om de[...] werkzaamheden spoedig ten einde te brengen. — De[...] heer *van Swinderen* ondersteunt het voorstel van den[...] Voorzitter, doch komt hierbij terug op het verzoek[...] van den heer Schimmelpenninck, om een gedeelte[...] zijner rede, door hem niet uitgesproken, in het Bijblad[...] te doen opnemen. — Na eene opmerking van den[...] *Voorzitter* dat dit thans niet aan de orde is, zegt de[...] heer *van Swinderen* er straks op te zullen terugkomen. — De heer *Hartsen* gelooft dat het onbescheiden zou[...] zijn den Minister te noodzaken tusschen nu en heden[...] avond te antwoorden op de verschillende aan hem[...] gedane vragen. — De heer *van Rhemen* dacht dat[...] het in de bedoeling der Regering lag de werkzaamheden spoedig af te doen, doch, zoo de Minister er[...] bezwaar tegen heeft, is hij bereid zijn voorstel in te[...] trekken.

De *Minister van Kolonien* zegt dat het hem aangenaam zou zijn wanneer het voorstel van den Voorzitter werd aangenomen. — De heer *van Rhemen* verklaart hierop zijn voorstel in te trekken. — En[...] wordt mitsdien de voortzetting der beraadslagingen[...] bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

De heer *van Swinderen* komt thans terug op het[...] verzoek van den heer Schimmelpenninck, aan den[...] Voorzitter gedaan, om een gedeelte zijner rede in het[...] *Bijblad* te doen opnemen. Hij meent dat de Voorzitter zich van het geven van een antwoord onthouden[...] heeft, omdat hij van oordeel was deswege niet te[...] kunnen beslissen. Hij gelooft echter dat het beter[...] ware den heer Schimmelpenninck te verzoeken, dat[...] gedeelte morgen voor te dragen, omdat het de ontwikkeling geldt van vier belangrijke punten door dien[...] spreker opgenoemd.

De *Voorzitter* zegt zich onbevoegd te achten[...] al dan niet toestemming te geven tot het doen plaatsen[...] in de Staats-Courant van iets, wat niet gesproken is[...] Mogt de heer Schimmelpenninck verlangen een voorstel te doen aan de Kamer, dan is hij bereid dit in[...] omvraag te brengen. — De heer *Schimmelpenninck*[...] meende het regt te hebben, even als ieder lid der[...] Kamer, om eene nota in het Bijblad te doen opnemen,[...] maar als er tegen den vorm waarop hij zijn verzoek[...] heeft gedaan, bezwaar bestaat, dan wenscht hij te[...] worden beschouwd alsof de vraag niet door hem was[...] gedaan. — De heer *Cremers* meent dan men niet naar[...] goedvinden zijne rede kan afbreken en het nietgesprokene in het Bijblad doen opnemen. Hij verlangt echter, ter bekorting der discussien, niet, dat[...] de heer Schimmelpenninck morgen zijne rede voortzet. — Daar de heer *Schimmelpenninck* verklaard[...] heeft dat hij het wil beschouwd hebben alsof hij zijn[...] verzoek niet had gedaan, worden de discussien hierover gesloten, en de Vergadering gescheiden tot morgen.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.